

DJEČJI VRTIĆ VUKOVAR II
Kardinala Alojzija Stepinca 46
VUKOVAR

KLASA:601-02/25-03/01
URBROJ:2196-1-12-05-25-1
Vukovar, 30. rujna 2025.

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA VUKOVAR II

Vukovar, rujna 2025.

Temeljem članka 21. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97,107/07, 94/13, 98/19, 57/22), članka 51. Statuta Dječjeg vrtića Vukovar II (KLASA:012-03/18-01/01, URBROJ:2196/01-JT-5-05-18-01), od 07. svibnja 2018. godine i izmjena i dopuna Statuta Dječjeg vrtića Vukovar II (KLASA: 011-03/23-02/01, URBROJ: 2196-1-12-05-23-01) uz prethodno razmatranje i donošenje zaključaka Odgojiteljskog vijeća na sjednici održanoj 29. rujna 2025. godine, Upravno vijeće Dječjeg vrtića Vukovar II, na 51. sjednici održanoj 30. rujna 2025. godine, na prijedlog ravnateljice, donijelo je:

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA VUKOVAR II

**Predsjednica Upravnog vijeća
Jovanka Oljača. dipl. pedagog**

J. Oljača

**Ravnateljica
Marina Latinović, univ.mag.praesc.educ.**

M. Latinović

Vukovarsko – srijemska županija

Grad Vukovar

Adresa: Kardinala Alojzija Stepinca 46, Vukovar

e-mail: ravnateljica@dv-vukovar2.hr tajnistvo@dv-vukovar2.hr

internetska stranica: <https://www.dv-vukovar2.hr/>

Telefon: 032/441-288, 032/441-608

Matični broj: 03008452

OIB:10173264699

Osnivač: Grad Vukovar

Godina osnivanja: 1998.

Ravnateljica: Marina Latinović

Vrtić je osnovan odlukom osnivača Grada Vukovara te registriran pri Trgovačkom sudu u Osijeku 1998. godine (Tt-98/435-11).

S A D R Ź A J

1. POJAM KURIKULUMA	5
1.1. Svrha i važnost predškolskog kurikulumuma.....	6
1.2. Struktura predškolskog kurikulumuma Vrtića.....	6
1.3. Bitne sastavnice kurikulumuma (načela i vrijednosti).....	7
1.4. Ciljevi Nacionalnog kurikulumuma za rane i predškolski odgoj i obrazovanje	9
1.5. Kultura Vrtića i značajke kurikulumuma Vrtića.....	11
1.6. Naša vizija kurikulumuma Vrtića	13
1.7. Kurikulum Vrtića.....	17
2. PROGRAMI	19
2.1. Redoviti programi	20
2.2. Program predškole.....	26
2.3. Program za darovitu djecu rane i predškolske dobi.....	28
2.4. Program odgojno-obrazovnog rada inkluzije za djecu rane i predškolske dobi s teškoćama u razvoju	31
3. CILJEVI I ZADACI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA RAZINI VRTIĆA... 33	
4. SURADNJA S RODITELJIMA.....	38
5. PROFESIONALNI RAZVOJ STRUČNIH DJELATNIKA.....	40
6. OSIGURAVANJE KVALITETE.....	43

O NAMA

Dječji vrtić Vukovar II javna je ustanova koja ostvaruje programe te skrbi za djecu rane i predškolske dobi.

Osnovna djelatnost vrtića obuhvaća programe odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece od navršene prve godine života do polaska u osnovnu školu.

Vrtić je osnovan odlukom osnivača Grada Vukovara te registriran pri Trgovačkom sudu u Osijeku 1998. godine (Tt-98/435-11).

Poslove ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja ustrojavamo u tri objekta:

- Dječji vrtić „Radost“ - Kardinala Alojzija Stepinca 46., Vukovar i
- Dječji vrtić „Borovo“ - Kralja Zvonimira 33., Borovo naselje

Osnovna specifičnost u radu našeg vrtića je zadovoljavanje iskazanih potreba i interesa roditelja u ostvarivanju prava na odgoj i obrazovanje djece pripadnika etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina te ostvarivanje odgojno-obrazovnog rada na materinskom srpskom jeziku uz obveznu komunikaciju na hrvatskom jeziku.

U svezi ostvarivanja prava na odgoj i obrazovanje na materinskom jeziku i pismu, osnovna specifičnost odgojno-obrazovnog rada je učenje i njegovanje materinskog srpskog jezika te inkorporiranje sadržaja rada na očuvanju nacionalnog i kulturnog identiteta djece pripadnika srpske nacionalne zajednice kao i provedba sadržaja i aktivnosti za razvijanje komunikacijskih vještina na hrvatskom jeziku i upoznavanje tradicije i kulture hrvatskog naroda.

Misija Dječjeg vrtića Vukovar II je temeljem suvremene koncepcije ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja poticati cjeloviti psihofizički razvoj djeteta te ostvarivati prava srpske nacionalne manjine na odgoj i obrazovanje na materinskom jeziku. Pružiti sigurno i kvalitetno inkluzivno i poticajno okruženje osiguravajući djeci s posebnim potrebama individualizirani pristup i podršku osnažujući ih da dostignu svoj puni potencijal.

Vizija Vrtića je biti ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja koja prepoznaje i uvažava jedinstvenost svakog djeteta stvarajući temelje za pravedno i uključivo društvo. Težimo izvrsnosti u odgojno – obrazovnom radu kroz suvremene pristupe, stručnost i profesionalni razvoj odgojitelja i stručnih suradnika i trajnu brigu o dobrobiti svakog djeteta u partnerstvu s roditeljima i lokalnom zajednicom.

POJAM KURIKULUMA

Kurikulum Dječjeg vrtića Vukovar II predstavlja implementaciju Nacionalnoga kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje s obzirom na specifičan kontekst okruženja u kojem vrtić ostvaruje djelatnost ranog i predškolskog odgoja. Kurikulum našeg vrtića možemo definirati kao filozofiju odgoja i obrazovanja koja uključuje odgovore na pitanja „tko uči“, „zašto uči“ (svrhu učenja), „što uči“ (što je važno da dijete nauči), „kako uči“ (metodički model), kako pratimo, dokumentiramo i vrednujemo naš rad.

Kurikulum sadrži našu misiju i viziju, temeljne vrijednosti odgoja i obrazovanja te druge sastavnice (načela, polazišta i ciljeve) koje predstavljaju osnovu za definiranje, planiranje, organiziranje i vrednovanje našeg kurikulumu i odgojno-obrazovnog procesa, kao i smjer profesionalnog razvoja.

Kurikulum vrtića sadrži u sebi veći broj elemenata konkretnih uvjeta koji obuhvaćaju realnu osnovu institucionalnog odgoja i obrazovanja (fizičko i socijalno okruženje za učenje, ulogu odgojitelja u odgojno-obrazovnom procesu, ulogu djeteta u vlastitom učenju), kojima potičemo razvoj potrebnih kompetencija djece za bolje snalaženje i aktivno sudjelovanje u svakodnevnom osobnom, te kasnije profesionalnom i društvenom životu.

Kao teorijska koncepcija, Kurikulum u širem smislu obuhvaća odgovore na pitanja kakvo društvo želimo postati i kakve građane budućnosti želimo obrazovati te, u tom smislu, promovira humanističke vrijednosti demokratskog društva u odgoju i obrazovanju djece. U užem smislu, Kurikulum vrtića predstavlja transformaciju tradicionalnog predškolskog odgoja u suvremeni pedagoški koncept zasnovan na znanstvenim i stručnim dosezima hrvatske i svjetske odgojno-obrazovne teorije i prakse ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

Osnovna intencija Kurikuluma vrtića je oživotvorenje uvjeta utvrđenih u Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u cilju poticanja cjelovitog razvoja djeteta, poštujući razvojne i druge čimbenike (osobne potrebe, obitelj, zajednica, vrijednosti, prava i sl.), te kvalitetom pedagoškog djelovanja ostvarivanje najveće moguće dobrobiti za dijete.

Kurikulum vrtića nastao je kao rezultat promišljanja svih zaposlenika, a posebice osobnom motivacijom odgojno-obrazovnih radnika za unapređivanje i podizanje kvalitete rada.

Kurikulum promatramo kao otvorenu koncepciju ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja koja se stalno, na temelju kontinuiranog promatranja, praćenja, istraživanja i zajedničkog analiziranja provjerava, modificira i usavršava. U ovom procesu sudjeluju svi zaposleni, obitelj kao primarna socijalna sredina i šira zajednica u kojoj se ostvaruje rast, razvoj i učenje djece te se zajedničkim djelovanjem ostvaruje visoka kvaliteta pružanja usluga za dobrobit djece.

1.1. SVRHA I VAŽNOST PREDŠKOLSKOG KURIKULUMA

Temeljna uloga ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja odnosi se na osiguravanje optimalnih uvjeta za uspješan odgoj, potpun i cjelovit razvoj svakog djeteta te doprinos kvaliteti njegova rasta, razvoja i učenja. Svrha je ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, a samim time i Kurikuluma ovoga vrtića, osiguravanje uvjeta za skladan razvoj djetetove osobnosti te unapređivanje djetetovih osobina koja se počinju formirati u ranoj i predškolskoj dobi. S tim u svezi, u vrtiću ćemo osiguravati jednake mogućnosti na kvalitetan odgoj i obrazovanje, podržavati i poticati cjeloviti razvoj individualnih sposobnosti svakoga djeteta te unapređivati osobine koje su neophodne za uspješno zadovoljavanje potreba i uživanje svojih prava te odgovornog ponašanja prema pravima drugih u zajednici.

U kontekstu ostvarivanja postavljenih ciljeva, što je osnovna intencija ovog Kurikuluma, je dizajniranje stimulativnog, zanimljivog, raznolikog i privlačnog okruženja koje će odgovarati potrebama i interesima djece te omogućavati brojne interakcije s osobama (djecom, odgojiteljima, roditeljima i drugim odraslim osobama) i predmetima. Posebna pažnja bit će usmjerena na kreiranje sigurnog i poticajnog okruženja za razvijanje svih djetetovih sposobnosti za učenje i njegovu samostalnost u učenju u kasnijem životu. Dobrobit djeteta i doprinos kvaliteti njegova života, rasta, razvoja svrha je djelovanja svih izravnih i neizravnih sudionika odgoja i obrazovanja.

Zajedničkom akcijom različitih sudionika odgoja (osobito roditelja, odgojitelja i zajednice) izgrađujemo odgojno-obrazovnu koncepciju koja zahtijeva međusobno razumijevanje i suradnju u procesu koji je određen načelima postupanja s djecom, strategijama učenja i poučavanja. Osnovni subjekti koncipiranja i ostvarivanja Kurikuluma su odgojitelji, djeca i roditelji čime se ostvaruju jedinstveno shvaćeni i prihvaćeni bitni ciljevi odgoja i obrazovanja u skladu s potrebama i individualnim razvojnim mogućnostima djeteta i ciljevima društva.

1.2. STRUKTURA PREDŠKOLSKOG KURIKULUMA VRTIĆA

Temeljna struktura predškolskoga kurikuluma vrtića podijeljena je na tri velika potpodručja u kojima dijete izgrađuje bogatiju i pregledniju sliku svijeta te stječe znanja, iskustva i kompetencije:

- **JA:** dijete stječe sliku o sebi (fizičko, socijalno i psihološko „ja“)
- **JA I DRUGI:** dijete stječe znanja, iskustva i kompetencije o osobinama ljudi, ljudskim aktivnostima i odnosima (obitelj, druga djeca, vrtić i šira društvena zajednica)
- **SVIJET OKO MENE:** dijete stječe znanja i iskustva o prirodnim predmetima i materijalima te proizvodima ljudi (materijalna i duhovna dobra, prirodnom i šire društveno okruženje, kulturna baština, održivi razvoj).

U svakom potpodručju određuju se sadržaji koji povezuju pedagoške i psihološke dimenzije odgojno-obrazovnog procesa. Prema uvjetima, sadržajima i aktivnostima neposrednoga odgojno-obrazovnog rada ostvaruju se ciljevi kojima se potiče cjelokupni tjelesni, intelektualni, psihofizički, emocionalni, moralni i duhovni razvoj djeteta.

1.3. BITNE SASTAVNICE KURIKULUMA (NAČELA I VRIJEDNOSTI)

Bitne sastavnice Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje su načela i vrijednosti.

U skladu sa svrhom ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja koju se želi postići (osiguranje uvjeta koji podržavaju i potiču cjelovit razvoj svih individualnih sposobnosti svakoga djeteta) i strukturom kurikulumu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, načelima se osigurava unutarnja usklađenost i ostvarivanje svih sastavnica kurikulumu:

Tablica 1.3.1. Načela kurikulumu

<i>Fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesu</i>	▪ Osiguravanje uvjeta koji omogućavaju poštovanje prava svakog pojedinca u vrtiću i prilagodljivost odgojno-obrazovnog procesu potrebama, interesu, mogućnostima i strategijama učenja djeteta
<i>Partnerstvo s roditeljima i širom zajednicom</i>	▪ Obostrana spremnost ustanove i roditelja na aktivno sudjelovanje te zajedničko donošenje odluka vezanih za razvoj i učenje djeteta ▪ Senzibiliziranje lokalne i šire zajednice za potrebe ustanove
<i>Kontinuitet u odgoju i obrazovanju</i>	▪ Suradnja među različitim razinama (podsustavima) odgoja i obrazovanja (obitelj, vrtić, škola) u cilju premošćivanja barijera pri prijelazu u sklopu podsustava
<i>Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost za unapređivanje prakse</i>	▪ Osnaživanje praktičara za promišljanje, istraživanje i unapređivanje odgojno-obrazovnog procesa i prakse kroz samorefleksiju i refleksivnu praksu

Temeljne vrijednosti kurikulumu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja proizlaze iz obrazovne politike koja promiče cjelovit osobni razvoj djeteta, čuvanje i razvijanje nacionalne, duhovne i prirodne baštine RH za europski suživot, stvaranje društva znanja i vrijednosti koji će omogućiti napredak i održivi razvoj:

Tablica 1.3.2. Vrijednosti

<i>Znanje</i>	▪ Znanje, obrazovanje i cjeloživotno učenje pokretači su razvoja svakog pojedinca i društva ▪ Dijete stječe znanje oslanjajući se na svoje urođene potencijale istraživanja, otkrivanja, stjecanja kompetencija „učenja učenja“
<i>Humanizam i tolerancija</i>	▪ Prihvatanje i poštovanje živog bića te ostvarivanje pravednosti kao životnog načela; poštovanje i prihvatanje različitosti djece ▪ Poticanje razvoja osjetljivosti za druge (djecu, vršnjake, obitelj, druge ljude) i cjelokupno životno okruženje
<i>Identitet</i>	▪ Izgradnja osobnog, kulturnog i nacionalnog identiteta djeteta ▪ Poticanje razvoja samopoštovanja, pozitivne slike o sebi i izgrađivanje osjećaja sigurnosti u socijalnom okruženju
<i>Odgovornost</i>	▪ Promicanje proaktivnog i konstruktivnog sudjelovanja u životu zajednice ▪ Poticanje odgovornog ponašanja što pretpostavlja savjestan odnos između slobode izbora (aktivnosti, sadržaja, partnera za igru, prostora, načina oblikovanja aktivnosti) i odgovornosti (samoprocjena vlastitog djelovanja, mišljenja, učenja, komunikacije s drugima...)
<i>Autonomija</i>	▪ Promicanje odgojno-obrazovnog procesa koji je usmjeren razvoju samostalnog mišljenja, odlučivanja i djelovanja ▪ Poticanje na donošenje odluka, ostvarenje prava, vršenje izbora te iznošenje i zastupanje vlastitog mišljenja
<i>Kreativnost</i>	▪ Prepoznavanje, iniciranje i oblikovanje kreativnih aktivnosti te originalnih pristupa rješavanja problema ▪ Poticanje na razvoj divergentnog mišljenja u svim vrstama aktivnosti

1.4. CILJEVI NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje usmjeren je na osiguranje dobrobiti za dijete te ostvarivanje ciljeva ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Osiguranje dobrobiti promatra se kroz multidimenzionalan, interaktivan, dinamičan i kontekstualan proces kojim se ostvaruje dobrobiti za cjelovit razvoj djeteta.

S tim u svezi, planiranje odgojno-obrazovnog procesa usmjereno je na promišljanje aspekata dobrobiti za dijete i načina na koji se one mogu ostvariti, a ne na postizanje parcijalnih ciljeva odnosno područja i sadržaja učenja.

Tablica 1.4.1. Ciljevi/Ostvarenje dobrobiti za dijete

<u>Osobna, emocionalna i tjelesna dobrobit</u>	▪ razvoj motoričkih vještina ▪ usvajanje higijenskih, prehrambenih i navika kretanja kao preduvjeta zdravlja ▪ otvorenost prema svijetu oko sebe i prema novim iskustvima ▪ smirenost, samopoštovanje i samosvijest ▪ sposobnost privremene odgode zadovoljavanja potreba ▪ razvoj identiteta djeteta (osobnog i socijalnog) ▪ razvoj samostalnosti mišljenja i djelovanja, spremnost na donošenje odluka koje se odnose na aktivnosti ▪ procjenjivanje mogućih posljedica svojih akcija i razmatranje načina njihova ostvarenja ▪ samoiniciranje i samoorganiziranje vlastitih aktivnosti, inovativnost ▪ promišljanje i samoprocjena vlastitih aktivnosti i postignuća
<u>Obrazovna dobrobit</u>	▪ radoznalost, inicijativnost, kreativnost, stvaralački potencijal ▪ samopouzdanje u sebe, percepcija sebe kao osobe koja može i voli učiti ▪ otkrivanje radosti i korisnosti učenja ▪ stvaranje i zastupanje novih ideja, argumentirano iznošenje vlastitih načina razmišljanja, propitivanje vlastitih ideja i teorija ▪ identifikacija različitih izvora učenja i njihovu raznovrsnu primjenu ▪ idejna izrada i vođenje projekata (djetetovih i onih potaknutih od odgojitelja) ▪ osvještavanje procesa vlastitog učenja, upravljanje njime i postupno preuzimanje odgovornosti za taj proces ▪ samoprocjena djeteta u području učenja ▪ razumijevanje i prihvaćanje drugih i njihovih različitosti ▪ usklađenost s obrascima, pravilima, normama i zahtjevima socijalne grupe/zajednice ▪ uspostavljanje, razvijanje, usklađivanje kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima, ▪ aktivno sudjelovanje, pregovaranje i konstruktivno rješavanje konfliktnih situacija ▪ etičnost, solidarnost i tolerancija u komunikaciji s drugima ▪ fleksibilnost i adaptabilnost: mogućnost prilagodbe novim promjenjivim situacijama i okolnostima ▪ osjećaj prihvaćenosti i pripadanja, percepcija sebe kao važnog dijela zajednice ▪ odgovorno ponašanje djeteta prema sebi i drugima.
<u>Socijalna dobrobit</u>	
▪ <i>uspješno funkcioniranje i razvijanje potencijala (spoznajnih, umjetničkih, motoričkih...)</i> ▪ <i>uključenost u aktivnosti (zaokupljenost)</i>	
▪ <i>uspješno interpersonalno funkcioniranje i razvijanje socijalnih kompetencija</i>	

Važan cilj Nacionalnoga kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje je cjelovit razvoj, odgoj i učenje te razvoj ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje.

Kompetencije koje treba poticati i osnaživati temelje se na shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića te ih promatramo u kontekstu razvojnih mogućnosti i integrirane prirode učenja djeteta, a to su:

Tablica 1.4.2. Ciljevi/Ključne kompetencije

<i>Komunikacija: materinski jezik</i>	▪ osposobljavanje djeteta za pravilno usmeno izražavanje i bilježenje vlastitih misli, osjećaja, doživljaja i iskustava ▪ razvoj svijesti djeteta o utjecaju jezika na druge i potrebi uporabe jezika na pozitivan i društveno odgovoran način
<i>Komunikacija: strani jezici</i>	▪ omogućavanje djetetu upoznavanje, razumijevanje i smislenu uporabu stranoga jezika u nizu različitih aktivnosti i situacija (situacijsko učenje, igra, za dijete svrhovite aktivnosti, poticajni kontekst)
<i>Matematika i prirodoslovlje</i>	▪ razvijanje i primjena matematičkoga mišljenja u rješavanju problema u različitim aktivnostima i svakidašnjim situacijama ▪ poticanje djeteta na postavljanje pitanja, istraživanje, otkrivanje i zaključivanje o zakonitostima svijeta prirode; primjena prirodoslovnoga znanja u svakidašnjem životu ▪ osiguranje primjerene potpore djetetu u zoni sljedećeg razvoja
<i>Digitalna kompetencija</i>	▪ upoznavanje djeteta s informacijsko-komunikacijskom tehnologijom i mogućnostima njezine uporabe u različitim aktivnostima
<i>Učiti kako učiti</i>	▪ osposobljavanje djeteta za osvještavanje procesa vlastitog učenja te uključivanje djeteta u planiranje, stvaranje strategije, organiziranje i vrednovanje procesa vlastitog učenja
<i>Socijalna i građanska</i>	▪ poticanje djeteta na odgovorno ponašanje, pozitivan i tolerantan odnos prema drugima, međuljudsku i međukulturnu suradnju, uzajamno pomaganje i prihvaćanje različitosti; samopoštovanje, poštovanje drugih te osposobljavanje za učinkovito sudjelovanje u razvoju demokratskih odnosa
<i>Inicijativnost i poduzetnost</i>	▪ poticanje djeteta na izražavanje i ostvarivanje vlastitih ideja u različitim aktivnostima i projektima ▪ poticanje razvoja stvaralaštva, inovativnosti, samoiniciranje i samoorganiziranje (planiranje i vođenje vlastitih aktivnosti i projekata) i spremnost djeteta na preuzimanje rizika
<i>Kulturna svijest i izražavanje</i>	▪ poticanje stvaralačkog izražavanja ideja, iskustva i emocija djeteta u svijetu umjetnosti ▪ razvoj svijesti djeteta o lokalnoj, nacionalnoj i europskoj kulturnoj baštini; razumijevanje kulturne i jezične raznolikosti

1.5. KULTURA VRTIĆA I ZNAČAJKE KURIKULUMA VRTIĆA

Implementaciju Nacionalnoga kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u velikoj mjeri određuje kultura svakog vrtića, odnosno zajednice ljudi koja je prepoznatljiva po međuljudskim odnosima, razmišljanjima, radu, organizaciji, oblikovanju i podržavanju procesa učenja djece i odgojitelja.

Tablica 1.5.1. Kultura vrtića

<u>Poticažno okruženje</u>	▪ pruža mogućnost različitih organizacija prostora te usmjeren promoviranju susreta, komunikacije i interakcije ▪ multisenzoričan: potiče na istraživanje i angažiranje različitih senzoričkih modaliteta ▪ ugodan, odražava različita obilježja sve djece i njihovih obitelji, kvalitetno strukturirane prostorne cjeline (centri aktivnosti/kutići) ▪ bogatstvo i promišljenosti izbora materijala omogućuju razvoj neovisnosti i autonomije učenja, otkrivanje i rješavanje problema, postavljanje hipoteza, istraživanje, eksperimentiranje, konstruiranje znanja i razumijevanja ▪ omogućuju interakcije s različitim sadržajima učenja, koje za dijete trebaju imati istraživački karakter
<u>Socijalno okruženje</u>	▪ temelji se na međusobnom poštovanju i recipročnoj komunikaciji na svim razinama vrtića ▪ doprinosi autonomiji i emancipaciji djece i odraslih na svim razinama odgojno-obrazovnoga procesa ▪ demokratične osnove-postizanje na svim socijalnim razinama vrtića (dijete-odrasli, dijete-dijete/grupa djece, odrasli-odrasli) ▪ uključuje mogućnosti suodlučivanja djece o pitanjima koja se odnose na njihovo življenje, odgoj i učenje u vrtiću ▪ osiguranje bogatstva interakcija djece s drugom djecom i odraslima ▪ omogućuje raspravu i međusobnu razmjenu ideja i znanja, isprobavanje, provjeravanje i korigiranje vlastitih znanja i teorija djelovanja
<u>Vođenje vrtića i u vrtiću</u>	▪ usklađenost s interesima uže i šire lokalne zajednice te načelima Nacionalnoga kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje ▪ utemeljenost: humane vrijednosti i uvjerenja, civilizacijske tečevine te povijesna baština ▪ izgradnja, ostvarivanje i nadograđivanje zajedničke vizije te podizanje kvalitete odgojno-obrazovne prakse sudjelovanjem svih uključenih u odgojno-obrazovni proces, u skladu sa svojim sposobnostima i ulogom ▪ doprinos primjereno distribuirane moći: postizanje fleksibilnosti odgojno-obrazovnoga procesa, oslobađanje kreativnih i ostalih potencijala svakog pojedinca, očuvanje ljudskih potencijala
<u>Prostor</u>	
<u>Materijali</u>	
<u>Demokratične osnove</u>	
<u>Suradnički i partnerski odnosi</u>	
<u>Govorno-komunikacijski kontekst</u>	
<u>Vizija</u>	
<u>Distribuirano vođenje</u>	

Kurikulum ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja treba obuhvaćati sva područja djetetova razvoja u jednoj cjelini kako bi odgovarao prirodi djeteta i njegovu podučavanju.

Osnovne karakteristike suvremenog kurikulumu za rani i predškolski odgoj su:

Tablica 1.5.2. Značajke kurikulumu vrtića

<i>Integrirani</i>	▪ strukturiranje aktivnosti u cilju poticanja cjelovitog razvoja, a ne prema izdvojenim metodičkim područjima ▪ stimulativno okruženje koje omogućuje slobodu izbora sadržaja vlastitih aktivnosti, partnera, istraživanja, učenja na smislen i svrhovit način za dijete, stjecanje različitog znanja (fizičkog, socijalnog, logičkog)
<i>Razvojni</i>	▪ uvažavanje i podupiranje interesa, mogućnosti i iskustava djeteta ▪ planiranje sadržaja učenja, aktivnosti i odgojno-obrazovnog procesa: razvojno, otvoreno, dinamično ▪ naglasak na oblikovanju uvjeta/situacija za učenje koje pogoduju određenim aktivnostima
<i>Humanistički</i>	▪ polazište: dijete sa svim svojim potencijalima ▪ poticanje razvoja potencijala, samopoštovanja i osnaživanje identiteta ▪ poticanje samostalnog i kritičkog razmišljanja, prihvaćanje perspektive djeteta ▪ osiguravanje iskustva preuzimanja odgovornosti i prakticiranja odgovornog ponašanja (sloboda izbora, odgovornost, tolerancija, poštenje i pravda) ▪ izgrađivanje kvalitetnih interakcija u kojem dijete osjeća ugodu, zadovoljstvo i pripadanje
<i>Konstruktivistički i sukonstruktivistički</i>	▪ razvijanje individualiteta, identiteta, poticanje samoregulirajućeg učenja ▪ učenje: konstruiranje i sukonstruiranje znanja (konstrukcija učenja ovisi o prethodnom iskustvu i drugim individualnim posebnostima te načina interpretiranja određenog iskustva) ▪ znanje: nastaje u procesu zajedničke konstrukcije ili sukonstrukcije subjekata koji uče (sudioničko, proaktivno i suradničko učenje) te se temelji na promišljanju i kreiranju novog znanja (a ne memoriranju i repetitiji)

Planiranje kurikulumu temelji se na kvalitetnoj komunikaciji i profesionalnoj suradnji odgojitelja, kao i drugih stručnih djelatnika vrtića. S obzirom na karakteristike suvremenog kurikulumu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, planiraju se kontekstualni uvjeti (okruženje) za provedbu različitih odgojno-obrazovnih aktivnosti i stjecanje raznovrsnih iskustava djece, a ne precizan tijek njihovih aktivnosti niti fragmentirani sadržaji učenja.

Tablica 1.5.3. Planiranje i oblikovanje kurikulumu vrtića

<u>Planiranje</u>	▪ okruženje za učenje poticajno za održavanje različitih odgojno-obrazovnih aktivnosti i stjecanje raznovrsnih iskustava djece
▪ <i>Okruženje</i> ▪ <i>Praćenje i dokumentiranje</i>	▪ praćenje, promatranje i razumijevanje djece ▪ dokumentiranje i zajedničko interpretiranje aktivnosti djece
▪ <i>Profesionalna suradnja</i>	▪ kvalitetna komunikacija i profesionalna suradnja odgojitelja ▪ zajedničko promišljanje, realizacija i evaluacija odgojno-obrazovnoga procesa ▪ kvalitetna odgojno-obrazovna praksa je kolektivno, a ne individualno postignuće

1.6. NAŠA VIZIJA KURIKULUMA VRTIĆA

Kurikulum vrtića predstavlja implementaciju Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u specifično okruženje u kojoj predškolska ustanova ostvaruje djelatnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Također, polazi od temeljnih postavki, novih paradigmi o djetetu i djetinjstvu te u tom smislu polazi od konkretnog djeteta i njegovih potreba, sposobnosti, interesa i mogućnosti te podupire i podržava njegov rast, razvoj i učenje.

Polazište od djeteta temelji se na dobrom razumijevanju djeteta:

- razvojnih potreba i mogućnosti djeteta
- interesa djeteta
- postojećih znanja i razumijevanja
- profila inteligencije
- stilova i modaliteta učenja, kognitivne strategije
- komunikacije s drugima
- kreativnih i drugih potencijala

U cilju kreiranja odgojno-obrazovnog rada u najboljem interesu djeteta, kontinuirano promatramo njegov rast, razvoj i učenje. Na temelju dobrog poznavanja psihofizičkih karakteristika i razvojnih mogućnosti, potreba, sposobnosti i interesa podržavamo osobnost svakog djeteta, podupiremo individualne strategije, stilove i modalitete učenja te potičemo razvoj kompetencija primjerenih razvojnim mogućnostima djeteta. Pri tome, dijete promatramo kao kompetentno i aktivno u vlastitom učenju, rastu i razvoju.

Kao odgojno-obrazovna koncepcija, Kurikulum vrtića se razvija kroz sukonstrukciju i zajednički rad svih, a posebice pedagoških radnika te podrazumijeva ukupnost odgojno-obrazovnih interakcija u sklopu fizičkog i socijalnog okruženja vrtića, koja uključuje djecu i odrasle. U tom smislu Kurikulum vrtića je:

- otvoren za nadograđivanje postojećih znanja i unošenje promjena
- dinamičan i razvojan
- razvija se i mijenja na temelju učenja i istraživanja i
- rezultat je suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa

Uvažavajući suvremene spoznaje i praksu o načinima učenja djece rane i predškolske dobi (aktivna, cjelovita i istraživačka priroda učenja) te osnovne značajke Kurikuluma (humanističko-razvojna koncepcija, konstrukcija i sukonstrukcija znanja, cjelovitost) pri izradi i razvijanju Kurikuluma vrtića planiraju se kontekstualni uvjeti (okruženje) te projiciraju aktivnosti za stjecanje raznovrsnih iskustava djece.

Sadržaji djetetova učenja nisu strogo propisani. Poučavanje se zamjenjuje učenjem činjenjem odnosno izravnim stjecanjem iskustva. Sam proces učenja odvija se kroz interakciju s odraslima, djecom i stvarima u prostoru u kojem djeca borave. Na taj način, učenje i cjelovit razvoj djeteta snažno je pod utjecajem socijalnog i kulturnog konteksta u širem i užem okruženju. Na temelju praćenja i podržavanja interesa i inicijativa djece kreira se okruženje za učenje koje je otvoreno, privlačno te obogaćeno sadržajima koji doprinose razumijevanju sebe i svijeta oko sebe te stvara uvjete za nova učenja.

Sukladno svojim interesima, potrebama i mogućnostima, dijete slobodno bira sadržaje i partnere svojih aktivnosti te istražuje i uči na način koji je njemu svrhovit. Djeca uče aktivno, sudjelujući, čineći i surađujući s drugima. Konstruiranje znanja je socijalni proces koji se odvija u suradnji s drugima te je posvećeno konstrukciji i sukonstrukciji značenja umjesto suhoparnoj reprodukciji.

Zadatak vrtića je poticati procese osposobljavanja djece za snalaženje u sadašnjosti i u budućnosti. Veću vrijednost imaju odgojno-obrazovna djelovanja koja djeci omogućavaju „učenje učenja“, a ne učenje određenih sadržaja (poučavanje i repetitivno učenje).

Tablica 1.6.1. Značajke kurikuluma vrtića

Dijete

- sigurno, sretno, zdravo, kompetentno i samopouzđano
 - osposobljenost za preuzimanje inicijative i zauzimanja za sebe
 - samostalnost u obavljanju aktivnosti (samostalnost djetetova djelovanja, mišljenja i odlučivanja)
 - usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžaba kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore
 - sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.)
 - uspostavljanje kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba, razumijevanje i poštivanje različitosti među ljudima)
 - istraživanje i razvijanje kompetencija
 - stjecanje i razvoj vještina učenja (povezivanja sadržaja, logičkoga mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema)
 - uključivanje djeteta u planiranje i organiziranje procesa učenja te poticanje na stvaranje strategije vlastitog učenja
 - poticanje na uporabu različitih medija
 - poticanje aktivnosti koje se oslanjaju na kreativno stvaranje te promišljanje o novim perspektivama i mogućnostima izražavanja
 - sposobnost razumijevanja i uvažavanja potreba drugih te odgovorno ponašanje prema sebi i prema drugima
 - osiguravanje kvalitetne prilagodbe trenutačnom okruženju, mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima
 - sposobnost odgovornoga ponašanja u okruženju (prirodnom i materijalnom)
 - življenje i učenje prava djeteta
 - dobrobit i radost svakog djeteta
-
- osiguravanje demokratskog življenja, aktivno sudjelovanje i suodlučivanje

	te pluralizam ▪ ostvarenje prava zajamčenih Konvencijom o pravima djeteta ▪ osposobljavanje za razumijevanje svojih prava, obveza i odgovornosti te prava, obveza i odgovornosti drugih ▪ uvažavanje osobnost svakog djeteta, razvijanje samopoštovanja i pozitivne slike o sebi ▪ stvaranje temelja za interkulturalne veze i interkulturalnu komunikaciju ▪ očuvanje i razvoj osobnog, nacionalnog i kulturnog identiteta te razvijanje pozitivnih stavova prema jeziku i kulturi pripadnika većinskog, hrvatskog naroda i drugih naroda i nacionalnosti
<i>Dijete kao aktivni građanin zajednice</i>	▪ uspostavljanje i održavanje kvalitetnih odnosa s djecom i odraslima (odgovorno ponašanje, pozitivan i tolerantan odnos prema drugima) ▪ poticanje djece na iznošenje svojih ideja i sudjelovanje u donošenju odluka koje se odnose na njihov odgoj i učenje ▪ omogućavanje usklađenosti ponašanja s obrascima, pravilima, normama i zahtjevima socijalne grupe i zajednice ▪ osposobljavanje za demokratski dijalog s ostalim sudionicima procesa (aktivno sudjelovanje, dijalog, argumentiranje, pregovaranje i konstruktivno rješavanje konfliktnih situacija) ▪ osiguravanje slobode i poticanje razvoja odgovornosti svih sudionika u odgojno-obrazovnom procesu ▪ osposobljavanje djeteta za samoprocjenu i samodisciplinu ▪ poticanje na aktivno sudjelovanje u raspravama tj. slobodno iznošenje različitih stajališta ▪ osnaživanje inicijativa djece i njihove poduzetnosti ▪ poticanje na osmišljavanje, iniciranje i organiziranje vlastitih aktivnosti i (su)upravljanje razvojem tih aktivnosti
<i>Roditelji i zajednica</i>	▪ podrška obitelji u području kvalitetne afirmativne roditeljske uloge ▪ usklađeno međusobno partnersko djelovanje vrtić – obitelji ▪ zadovoljstvo roditelja ▪ uvažavanje i podržavanje prepletenih i recipročnih odnosa različitih socijalnih subjekata
<i>Okruženje</i>	▪ organizacija prostora koji je funkcionalan te usmjeren na komunikaciju i interakciju s prostorom, materijalima, drugom djecom i odraslima ▪ omogućava distanciranje djeteta iz grupnih zbivanja i pravo na privatnost
▪ <i>Prostorno</i>	▪ bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i stalno dostupnih materijala koji potiču aktivnu konstrukciju znanja te stjecanje raznovrsnih iskustava, znanja i razumijevanja
▪ <i>Materijalno</i>	▪ osiguranje sigurnosti okruženja te održavanje estetike i funkcionalnosti
▪ <i>Vremensko</i>	▪ fleksibilan dnevni ritam koji se temelji na prepoznavanju i uvažavanju djetetovih potreba
▪ <i>Socijalno</i>	▪ stvaranje inkluzivnog okruženja tj. uvažavanje i prihvaćanje različitosti ▪ međusobno poštovanje i ostvarivanje partnerskih odnosa i recipročne komunikacije na svim razinama vrtića i odgojno-obrazovnog procesa (dijete-odrasli, dijete-dijete, odrasli-odrasli) ▪ poticanje na samoprocjenu tj. uspostavljanje uzročno-posljedične veze između vlastitih izbora i ponašanja ▪ razvijanje osjećaja prihvaćanja i pripadnosti ▪ percepcija sebe kao važnog člana zajednice koji ima priliku i mogućnost pružanja doprinosa zajednici ▪ preuzimanje osobne i zajedničke odgovornosti za tijek i ishode odgoja i obrazovanja

Ozračje

- model usklađenog življenja koji poštuje prava djeteta u skladu s humanim vrijednostima (sloboda, odgovornost, tolerancija, poštenje i pravda)
- vrtić kao mjesto ugode, zadovoljstva, pripadanja i kvalitetnih odnosa
- poticanje razvoja potencijala i kompetencija djeteta te svih oblika učenja
- osnaživanje zaštitnih mehanizama i umanjivanje rizičnih čimbenika
- prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva

Odgojitelji

- poticanje profesionalnih i kreativnih potencijala odgojitelja
- doprinos ostvarivanju zajedničke vizije ustanove u skladu sa svojim sposobnostima, otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse, osnaživanje osobnih i profesionalnih kompetencija za primjereno i funkcionalno djelovanje u odnosu sa suradnicima, djetetom, obiteljima, zajednicom
- osnaživanje i osposobljavanje za istraživanje i aktivno promišljanje vlastite odgojno-obrazovne prakse te razvijanje refleksivne prakse
- razvijanje kvalitete vrtića i odgojno-obrazovnog procesa (organizacija fizičkog i socijalnog okruženja)
- razvijanje osobne odgovornosti za cjelovito djelovanje na dijete u svim interakcijama (pružanje podrške, pomoći, informacija, povratnih informacija, dogovaranje)
- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu, proklamiranje humanih vrijednosti

Ostali radnici

- poticanje profesionalnih i kreativnih potencijala svakog pojedinca
- doprinos ostvarivanju zajedničke vizije ustanove u skladu sa svojim sposobnostima i ulogom u ustanovi
- otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse
- razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu / poslove, na dobrobit djeteta i na cjelokupan rad i ozračje vrtića

1.7. KURIKULUM VRIĆA

Vrtićkim Kurikulumom utvrđen je okvirni plan i program rada kroz programe ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Vrtić ostvaruje i provodi redovite cjelovite programe različitih trajanja, obvezni program predškole, programe za djecu rane i predškolske dobi s posebnim potrebama (Program rada za djecu rane i predškolske dobi s teškoćama u razvoju te Program rada za darovitu djecu rane i predškolske dobi). Pri izradi kurikuluma stavljen je naglasak na specifičnosti vrtića i sredine u kojoj vrtić djeluje.

U cilju zadovoljavanja iskazanih potreba i interesa roditelja u ostvarivanju prava na odgoj i obrazovanje djece pripadnika etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina, odgojno-obrazovni rad Vrtić izvodi na materinskom srpskom jeziku uz obveznu komunikaciju na hrvatskom jeziku. Aktivnosti na hrvatskom jeziku provode se svakodnevno u trajanju dva sata (za 10-satni program boravka), odnosno 1/5 trajanja dnevnog programa. U svezi ostvarivanja prava na odgoj i obrazovanje na materinskom jeziku i pismu, osnovna specifičnost odgojno-obrazovnog rada je učenje i njegovanje materinskog srpskog jezika te inkorporiranje sadržaja rada na očuvanju nacionalnog i kulturnog identiteta djece pripadnika srpske nacionalne zajednice.

Osnovna polazišta u radu koncipirana su u cilju poticanja cjelovitog razvoja djeteta (razvoj tjelesnih, emocionalnih, socijalnih i spoznajnih potencijala, poticanje komunikacijskih vještina i raznovrsnih oblika izražavanja i stvaralaštva te razvoj kompetencija). U skladu s postavljenim ciljem, pri organiziranju provedbe programa, posebna pozornost bit će usmjerena na stvaranje poticajnog materijalnog i socijalnog okruženja koje će omogućavati zadovoljavanje djetetovih potreba za sigurnošću, pripadnošću, ljubavlju, samopoštovanjem i poštovanjem drugih osoba, potreba za samoostvarenjem osobnih potencijala, za zabavom (igra, smijeh, razonoda), slobodom i moći/važnošću čime će se doprinosti zdravom socio-emocionalnom razvoju.

Polazne osnove u oblikovanju programa temeljimo na elementima humanističko-razvojne koncepcije, primjeni demokratskih načela u odgoju djece rane i predškolske dobi, spoznaji o aktivnoj i kreativnoj prirodi djeteta te spoznaji o važnosti pozitivnog emocionalnog ozračja (prisnost, sloboda komuniciranja, trajnost veza s djecom i odraslima) za daljnji razvoj i učenje djeteta.

Također ćemo u skladu s Konvencijom o pravima djeteta i Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje osiguravati provedbu dječjih prava (prava preživljavanja, razvojna prava, zaštitna prava, prava sudjelovanja) te poticati i unapređivati razvoj ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje: komunikaciju na materinskom jeziku i na stranim jezicima, matematičku kompetenciju i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji, digitalnu kompetenciju, učiti kako učiti, socijalne i građanske kompetencije, inicijativnost i poduzetnost, kulturnu svijest i izražavanje.

Bitne sastavnice predloženog kurikulumu, služe kao orijentacija pri planiranju, pripremanju, izvođenju i vrednovanju rada, usklađuju se s općim načelima prema Konvenciji o pravima djeteta i drugim načelima (načela nediskriminacije, dobrobiti i aktivnog sudjelovanja djeteta u svim pitanjima koja utječu na njegov život, sloboda izražavanja i mišljenja, načela dobne i individualne primjerenosti, svrhovitosti, aktivnosti, socijalizacije, individualizacije, dosljednosti, cjelovitosti i integriteta, praćenja i poticanja razvoja djeteta, usklađenosti s potrebama djeteta i roditelja te uspostavljanja partnerskih odnosa predškolske ustanove s roditeljima i širom zajednicom).

Bitne pretpostavke ostvarivanju ciljeva postavljenih u kurikulumu su:

- podizanje stručnih kompetencija odgojitelja i ostalih radnika,
- kvalitetna suradnja na relaciji roditelji-vrtić,
- prepoznatljivost i podrška lokalne zajednice.

Prioritetna područja unapređenja rada u narednom periodu su:

- kurikulum i odgojno-obrazovni proces,
- suradnja s roditeljima,
- praćenje, dokumentiranje i vrednovanje rada.

Sukladno razvojnom planu ustanove postavljeni su slijedeći razvojni ciljevi:

- povećanje planiranja temeljenog na praćenju i prepoznavanju individualnih kompetencija djeteta/djece,
- osnaživanje timskog rada,
- unapređivanje oblika rada s roditeljima.

2. PROGRAMI

Ovisno o potrebama i interesima djece i roditelja/skrbnika, a u skladu s zakonskim i podzakonskim aktima te aktima Dječjeg vrtića Vukovar II, u odnosu na vrstu i trajanje programa, provodimo slijedeće programe za djecu rane i predškolske dobi, za koje imamo suglasnosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih Republike Hrvatske i stručno mišljenje AZOO:

Tablica 2.1. Verificirani programi u organizaciji DV Vukovar II

<i>Naziv programa</i>	<i>Suglasnost MZOM RH</i>	<i>Namjena</i>
<i>Program odgojno-obrazovnog rada za djecu rane i predškolske dobi</i>	KLASA:601-01/22-03/00660 URBROJ: 533-05-22-0008	▪ djeca od navršene prve godine života do polaska u školu
<i>Program predškole u organizaciji DV Vukovar II</i>	KLASA:601-02/14-02/00006 URBROJ: 533-25-15-0004	▪ djeca u godini pred polazak u osnovnu školu
<i>Kraći program za darovitu djecu rane i predškolske dobi</i>	KLASA: 601-02/20-03/00455 URBROJ: 533-05-20-0004	▪ djeca od navršene pete godine života do polaska u školu
<i>Prošireni redoviti program za darovitu djecu rane i predškolske dobi</i>	KLASA: 601-02/20-03/00455 URBROJ: 533-05-20-0004	▪ djeca od navršene pete godine života do polaska u školu
<i>Program odgojno-obrazovnog rada inkluzije za djecu rane i predškolske dobi s teškoćama u razvoju</i>	KLASA: 601-01/22-03/00217 URBROJ: 533-05-22-0006	▪ djeca od navršene treće godine života do polaska u školu

2.1. REDOVITI PROGRAMI

Programi i organizacija rada u Vrtiću temelje se na razvojno-primjerenom kurikulumu usmjerenom na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Središte i polazište rada jesu potrebe i interesi naše djece, roditelja i lokalne zajednice. U planiranju aktivnosti vodimo se načelima individualizma, nepristranosti i interdisciplinarnosti.

Odgojno-obrazovna koncepcija rada Vrtića temelji se na stvaranju uvjeta za zadovoljavanje razvojnih potreba djeteta, pružanju podrške djetetu u izražavanju želja, potreba i interesa, fleksibilno postavljenoj organizaciji vremena, prostora i odgojno-obrazovnog rada (slobodan izbor sadržaja rada, aktivnosti i materijala), te stvaranju okruženja za stjecanje izravnih iskustava.

Odgojno-obrazovni rad temelji se na humanističko-razvojnoj koncepciji i holističkom pristupu u razvoju djeteta, prema Prijedlogu koncepcije predškolskog odgoja, Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja predškolske djece, Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj, Kurikulumu Vrtića, Konvenciji o dječjim pravima, te suvremenim spoznajama novije hrvatske teorije i prakse ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

Bitne odrednice na unapređivanju programa koje odgojitelji unose u organizacijska rješenja vrtića su:

Tablica 2.1.1. Programska i organizacijska rješenja

<u>Polazne osnove u radu</u>	Bitne zadaće na unapređenju rada
▪ Razvojno-primjereni Kurikulum ▪ Usmjerenost na dijete ▪ Humanistička koncepcija razvoja	▪ strukturirano okruženje i poticajna bogata materijalna sredina koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštva ▪ poznavanje zakonitosti rasta i razvoja djeteta kao preduvjeta planiranja odgojno-obrazovnog rada ▪ učenje je interaktivan proces koji uključuje djecu, odrasle, kao i čitavo društveno okruženje ▪ poticanje partnerskog odnosa sa roditeljima u ostvarivanju optimalnog razvoja djeteta ▪ poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanje prava sve djece (poticati uključivanje i socijalizaciju djece s teškoćama u razvoju u život i rad ustanove) ▪ kontinuirano stručno usavršavanje-stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za primjenu suvremenih oblika rada s djecom predškolske dobi
<u>Organizacijska rješenja</u>	▪ planiranje prostora i aktivnosti utemeljenih na procjenjivanju i praćenju razvoja djeteta ▪ formiranje, dopunjavanje i poticajno oblikovanje prostora kao preduvjeta slobodnog djetetovog izbora aktivnosti (kutići/ centri aktivnosti) ▪ unapređivanje različitih oblika suradnje s roditeljima i njihovo uključivanje u odgojno-obrazovni proces ▪ živjeti i učiti prava djeteta, demokratskih vrijednosti i pluralizma

Prostorni, tehnički i materijalni uvjeti rada u najvećoj mogućoj mjeri su usklađeni su s potrebama djece te osim soba dnevnih boravaka i pripadajućih sanitarnih prostora, raspolažu dvoranom za tjelesni odgoj, otkrivenim i natkrivenim terasama, opremljenim dvorištima za igru, uređenim povrtnjacima i cvjetnjacima.

Organizacija prostorno-materijalnog okruženja u našem vrtiću organizirana je po centrima aktivnosti oformljenim u sobama dnevnih boravaka i drugim prostorima vrtića (centar likovnog izražavanja i stvaranja, centar istraživanja, centar građenja i prostornog oblikovanja, manipulativni centar, centar društvenih igara, centar dramskih i obiteljskih igara, centar početnog čitanja i pisanja, senzomotorički centar, centar svjetlosti te povremeni centri za simboličke igre: mali liječnik, centar frizera, centar kuhanja, eko kutić, mehanički i stolarski centar i drugi centri prema aktualnom interesu djece, te uređenim vanjskih površinama za aktivnost djece).

Ovako organizirano i uređeno prostorno-materijalno okruženje omogućuje kvalitetno provođenje odgojno- obrazovnog rada s djecom, različite individualne i skupne aktivnosti, igru, slobodno kretanje, objedovanje i spavanje (odmor). Brojni centri aktivnosti kontinuirano se mijenjaju i prilagođavaju prema konkretnim potrebama i aktualnim interesima djece određene odgojne skupine. Također, u svakoj sobi dnevnog boravka postoje i centri za osamu, u okviru kojih se djeca mogu izdvojiti i odmoriti ukoliko im je to potrebno.

Oprema i namještaj su funkcionalni, vedrih boja, estetskog izgleda i primjereni dječjoj dobi i potrebama. Materijali i sredstva koji se nude djeci, razvojno su primjereni te potiču njihovo kreativno izražavanje. Izrađeni su u skladu s dječjim potrebama, željama i interesima, a također pružaju mogućnost razvijanja novih interesa i sposobnosti te potiču razvoj cjelovite ličnosti djeteta. Okruženje za učenje djeci pruža brojne mogućnosti za igru, istraživanje te samostalno aktivno učenje i stjecanje iskustva.

Skupine dijelimo prema kronološkoj dobi djeteta u jasliske skupine (od jedne do tri godine života) i vrtićke skupne (djeca od tri godine do polaska u školu). Sve naše skupine su dobno mješovite, što omogućuje kvalitetnu socijalnu interakciju i suradničko učenje djece različite dobi.

Ciljevi redovitih programa su stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova rasta, razvoja i učenja kroz igru i raznovrsne aktivnosti, komunikaciju, interakciju s prostorom i s djecom/odraslima uz partnerski odnos s roditeljima. U skladu s ostvarivanjem prava djece i uvažavanja različitosti, u naše programe uključena su i djeca s razvojnim teškoćama. Rad se ostvaruje kroz individualizirane programe usmjerene na dijete, njegove potrebe, interese i potencijale.

Tablica 2.1.2. Redoviti programi

<i>Ciljevi</i>	▪ poticanje cjelovitog psihofizičkog razvoja djeteta ▪ stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti ▪ zadovoljavanje specifičnih komunikacijskih, razvojnih i obrazovnih potreba djeteta ▪ osmišljavanje aktivnosti u kojima će dijete moći iskazivati svoje potencijale ▪ stvaranje kreativnog ozračja (raznovrsni materijali za učenje, istraživanje i kreativno stvaranje) ▪ usvajanje vještina potrebnih za zadovoljavajuće funkcioniranje u socijalnom okruženju adekvatno razvojnim mogućnostima i kasnijoj budućnosti
<i>Namjena</i>	▪ djeca od navršene prve godine života do polaska u školu
<i>Način realizacije</i>	▪ primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama ▪ integrirani i razvojni kurikulum ▪ prilagodba (ciljevi, zadaće, aktivnosti) ▪ poticajno materijalno okruženje koje potiče dijete na igru, istraživanja, stjecanje znanja, vještina i navika ▪ paralelno odvijanje mnoštva aktivnosti djece
<i>Aspekti razvoja</i>	▪ tjelesni razvoj, rast i očuvanje zdravlja (ciljevi, zadaće, aktivnosti) ▪ socio-emocionalni razvoj (ciljevi, zadaće, aktivnosti) ▪ spoznajni razvoj (ciljevi, zadaće, aktivnosti) ▪ govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo (ciljevi, zadaće, aktivnosti)
<i>Zadaće</i>	▪ razvijanje spoznajnih kapaciteta u skladu s razvojnim potrebama, mogućnostima i sposobnostima djeteta ▪ razvijanje komunikacijskih vještina potrebnih za nove oblike učenja, stvaralačko izražavanje vlastitih ideja i poticanje kreativnosti u svim aktivnostima, područjima učenja i komunikacije ▪ osnaživanje razvoja ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje (komunikacije na materinskom i stranom jeziku, matematičke, digitalne, socijalne i građanske i kompetencije u prirodoslovlju, učiti kako učiti, inicijativnost i poduzetnost, kulturnu svijest i izražavanje), ▪ razvijanje svijesti o značaju zaštite i očuvanju prirodne i socijalne sredine ▪ poticanje razvoja motoričkih sposobnosti i spretnosti ▪ aktivno upoznavanje svijeta oko sebe, drugih ljudi i samog sebe, razvoj sposobnosti i osobina ličnosti, stjecanje novih oblika učenja, i ponašanja
<i>Obilježja programa</i>	▪ dobno mješovite odgojne skupine (poticajna socijalna sredina za interakcije i suradničko učenje djece različite dobi)

- ostvaruju se u suradnji djece i odraslih: suradnja među djecom, suradnja između skupina, odraslima, obitelji i lokalnom zajednicom
- neposredno učenje kroz stjecanje izravnih iskustava i znanja kroz istraživanje okruženja, posjete, susrete i izlete
- individualizirani pristup
- stvaranje uvjeta za igru i samoorganizirajuće aktivnosti
- predlaganje novih mogućnosti za igru, stvaranje, promatranje, otkrivanje, traženje i učenje novih rješenja
- praćenje i dokumentiranje procesa učenja djece i njihovih postignuća

Nositelji programa

- educirani i kompetentni odgojitelji s potrebnim kvalifikacijama, stručni suradnik pedagoginja te ravnateljica

Vremenik programa

- pedagoška godina od 1. rujna tekuće godine do 31. kolovoza iduće godine
- vrtić radi u okviru petodnevnog radnog tjedna (od ponedjeljka do petka)
- radno vrijeme vrtića od 6.30-16.30 sati (prema potrebama roditelja moguće je radno vrijeme vrtića postaviti fleksibilno)
- Tijekom ljetnih praznika (srpanj i kolovoz) sukladno iskazanim potrebama roditelja, ustrojavamo ljetnu organizaciju rada

Očekivani rezultati

- prostorno, materijalno, socijalno i vremensko okruženje zadovoljava potrebe i interese roditelja i djece te omogućuje igru i samoorganizirajuće aktivnosti djeteta/djece
- slobodno cirkuliranje djece i biranje prostora za igru
- vrijeme preklapanja radnog vremena odgojitelja iskorišteno za rad u manjim grupama te korištenje međuprostora i zajedničkih prostora
- doprinos cjelokupnom psihofizičkom razvoju djeteta
- doprinos razvoju zdravih navika i stilova života
- savladani razvojni zadaci i usvojene kompetencije prema mogućnostima i sposobnostima djeteta
- praćenje, dokumentiranje i vrednovanje procesa učenja djece i njihovih postignuća
- suradnički dijalog među sudionicima odgojno-obrazovnog procesa
- doprinos zajednica učenja na unapređivanju prostorno-materijalnog okruženja
- posredno: doprinos kvaliteti života djeteta u obitelji

2.1.3. Programi obogaćivanja rada

<i>Programi</i>	<i>Sadržaji/Aktivnosti</i>
<i>Kraći programi</i>	▪ Kraći programi (sportska igraonica), za čiju provedbu organizatori imaju verificirani program od strane MZOM RH i preporuke Agencije za odgoj i obrazovanje.
<i>Njegovanje jezika, očuvanja kulturne baštine i tradicijskih običaja srpske nacionalne manjine</i>	▪ Integracija sadržaja (jezik, materijalna i nematerijalna baština, tradicija, običaji, duhovna vjerovanja, kultura, umjetnost i drugi aspekti) u odgojno-obrazovni rad, ▪ realizacija kroz raznovrsne aktivnosti i oblike rada: sklopovi aktivnosti, teme, projekti, integrirani dani, izleti, posjete, susreti, festivali, manifestacije.
<i>Razvijanje komunikacijskih vještina na hrvatskom jeziku te upoznavanju tradicije i kulture hrvatskog naroda</i>	▪ Integracija sadržaja (jezik, materijalna i nematerijalna baština, tradicija, običaji, duhovna vjerovanja, kultura, umjetnost i drugi aspekti) u odgojno-obrazovni rad, ▪ realizacija kroz raznovrsne aktivnosti i oblike rada: sklopovi aktivnosti, teme, projekti, integrirani dani, izleti, posjete, susreti, festivali, manifestacije.
<i>Preventivni i zaštitni programi</i>	▪ Sigurnosno-zaštitne mjere i protokoli postupanja u mogućim rizičnim situacijama u Dječjem vrtiću Vukovar II, u cilju senzibiliziranja roditelja, djece i svih radnika Vrtića za sigurnost djece i zaštitu zdravlja svih sudionika te izbjegavanje rizika i osiguravanje sigurnog okruženja za rast i razvoj djece. ▪ „Preventivni program u dentalnoj medicini “ za djecu i roditelje u cilju zaštite oralnog zdravlja djece u dobi od tri godine do polaska u školu, ▪ Program prevencije zlostavljanja djece: CAP program, ▪ Sigurnost u prometu.
<i>Otvorena vrata Vrtića</i>	▪ Povremeni prigodni programi za članove obitelji: posjete Vrtić-članovi obitelji, priredbe, svečanosti, izleti i drugo, ▪ prigode: Dječji tjedan, Božićni i Uskršnji blagdani, Dan majki, Dan očeva i druge prigode.
<i>Sportsko rekreacijski programi</i>	▪ Povremeni prigodni programi i aktivnosti za poticanje cjelovitog razvoja , a posebice razvoja motoričkih sposobnosti djece i zadovoljavanje dječje potrebe za kretanjem, ▪ Program „Privikavanje na vodu“, koji se ostvaruje u suradnji s Plivalištem Vukovar-Sportski objekti Vukovar, ▪ sportske manifestacije: Hrvatski olimpijski dan,

Suradnja s vrtićima: lokalno, šire okruženje, prekogranična i međunarodna suradnja

Sudjelovanje u programima i projektima

Programi za roditelje

- Olimpijski festival dječjih vrtića Grada Vukovara, Dječja olimpijada u organizaciji Vijeće srpske nacionalne manjine Vukovarsko-srijemske županije,
- klizanje, rekreacijsko jahanje, izleti.
 - Posjete i susreti djece i odgojno-obrazovnih radnika; stručni skupovi,
 - sudjelovanje na manifestacijama, festivalima i događanjima za djecu i stručne radnike na razini Grada (Dan Grada, Maškare, Sveti Nikola, Kulturno-duhovna manifestacija „Brankovi dani“ i drugo).
 - Sudjelovanje u projektima kroz partnerstva u provedbi,
 - sudjelovanje na otvorenim natječajima za dodjelu bespovratnih sredstava.
 - Interaktivne radionice za roditelje djece u godini pred polazak u školu, kreativne radionice,
 - informativno-edukacijski sastanak o provedbi CAP programa, tematska i prigodna predavanja.

2.2. PROGRAM PREDŠKOLE

Ciljevi programa predškole su pružanje podrške i poticanje cjelovitog razvoja, doprinos stjecanju iskustava i spoznaja, izgrađivanje i razvijanje osobnosti, kompetencija, vještina i navika potrebnih za polazak u školu, dalje školovanje i život.

Tablica 2.2.1. Predškola

<i>Zadaci predškole</i>	▪ Razvijanje pozitivne slike o sebi i samopouzdanja te razvijanje osjećaja povjerenja u druge, ▪ poticanje samostalnosti, individualnosti, radoznalosti, odgovornosti ▪ razvijanje socijalnih kompetencija u skladu s vrijednostima, demokratski uređenog društva (humanizam i tolerancija na različitost te nenasilno rješavanje sukoba), ▪ razvijanje emocionalne inteligencije (sposobnost opažanja i praćenja vlastitih i tuđih emocionalnih reakcija, razumijevanje i upravljanje emocijama, donošenje odluka), ▪ razvijanje spoznajnih kapaciteta u skladu s razvojnim potrebama, mogućnostima i sposobnostima djeteta, ▪ razvijanje komunikacijskih vještina potrebnih za nove oblike učenja, stvaralačko izražavanje vlastitih ideja i poticanje kreativnosti u svim aktivnostima, područjima učenja i komunikacije, ▪ osnaživanje razvoja ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje, ▪ razvijanje svijesti o značaju zaštite i očuvanju prirodne i socijalne sredine, ▪ poticanje razvoja motoričkih sposobnosti i spretnosti, ▪ aktivno upoznavanje svijeta oko sebe, drugih ljudi i samog sebe, razvoj sposobnosti i osobina ličnosti, stjecanje novih oblika učenja, i ponašanja. ▪ neposredni cilj: doprinos zrelosti/ gotovosti za život i rad u školi.
<i>Namjena</i>	▪ Djeca u godini pred polazak u osnovnu školu, ▪ djeca polaznici redovitih programa Vrtića, te djeca koja nisu polaznici redovitih programa.
<i>Organizacija i dinamika provedbe</i>	▪ prostor: DV „Radost“ i DV „Borovo“, ▪ trajanje programa: minimum 250 sati godišnje u periodu 1.listopada tekuće godine do 31.svibnja iduće godine, ▪ vrijeme provođenja: prijedpodnevni sati od 9.30-11.30 sati, te blok aktivnosti nakon ručka, svakodnevno u okviru petodnevnog radnog tjedna, ▪ polaznici kraćeg programa predškole koji nisu polaznici redovitih programa, integrirani u rad cjelovitih redovitih programa u starijim odgojnim skupinama.

<i>Elementi provedbe</i>	▪ Prilagodba (ciljevi, zadaće, aktivnosti), ▪ tjelesni razvoj, rast i očuvanje zdravlja (ciljevi, zadaće, aktivnosti), ▪ socio-emocionalni razvoj (ciljevi, zadaće, aktivnosti), ▪ spoznajni razvoj (ciljevi, zadaće, aktivnosti), ▪ govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo (ciljevi, zadaće, aktivnosti).
<i>Voditeljice</i>	▪ Odgojiteljice u stalnom radnom odnosu u starijim odgojnim skupinama/rad na srpskom jeziku i ćirilichnom pismu te hrvatskom jeziku i latiničnom pismu.
<i>Praćenje realizacije programa, dokumentiranje</i>	▪ Praćenje potreba, interesa i sposobnosti djeteta, praćenje napretka postignuća u razvoju portfolio djeteta), zabilješke, anegdote, likovni radovi i drugo, ▪ samoevaluacija odgojitelja u svim segmentima rada (refleksija na planirano i učinjeno, refleksivna praksa u suradnji sa (su)stručnjacima), portfolio odgojitelja, ▪ evaluacija odgojno-obrazovnog rada procesno i etapno (tjedno, mjesečno, tromjesečno, godišnje, mapa djeteta), drugi izvori (evidencija suradnje s roditeljima i lokalnom zajednicom, zapisnici tima za provođenje programa: radni dogovori, analize).
<i>Vrjednovanje</i> <i>a) Samovrednovanje/ razina Vrtića</i> <i>b) Vanjsko vrednovanje</i>	▪ Samoevaluacija odgojitelja u svim segmentima rada (refleksija na planirano, realizirano, postignuća, ▪ praćenje ravnatelja i pedagoga (organizacijski i prostorni uvjeti, realizacija odgojno-obrazovnog programa, refleksija na rad i efekte rada, procjene postignuća, istraživanja, analize, izvještaji), ▪ vanjsko vrjednovanje: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih.
<i>Indikatori postignuća</i>	▪ Prostorno, materijalno, socijalno i vremensko okruženje zadovoljava potrebe i interese djeteta/djece, ▪ planirani materijali i aktivnosti koji omogućuju nesmetanu komunikaciju s vršnjacima i odraslima, ▪ realizirani sadržaji koji potiču razvoj kompetencija potrebnih za uspješan polazak u školu (motoričke sposobnosti, komunikacijske vještine, autonomija, matematičke i predčitalačke vještine), ▪ doprinos cjelokupnom psihofizičkom razvoju, ▪ savladani razvojni zadaci i razvijene kompetencije prema mogućnostima i sposobnostima djeteta za polazak u školu, ▪ razumjeti koje promjene će se dogoditi pri polasku u školu, ▪ izraziti misli i osjećaje pri prelasku iz vrtića u školu, ▪ dokumentiranje, analiza i vrjednovanje odgojno-obrazovnog rada i suradnje s roditeljima i zajednicom, ▪ doprinos kvaliteti života djeteta u školi, obitelji i zajednici.

2.3. PROGRAMI ZA DAROVITU DJECU RANE I PREDŠKOLSKE DOBI

Ciljevi programa za darovitu djecu rane i predškolske dobi usmjereni su na zadovoljavanje specifičnih potreba, interesa i sposobnosti djece, te individualizaciju rada.

Tablica 2.3.1. Programi za darovitu djecu rane i predškolske dobi

Osnovni cilj	▪ Rano otkrivanje i identifikacija darovite djece, utvrđivanje darovitosti psihodijagnostičkim sredstvima.
Specifični ciljevi	▪ Uočavanje/rano otkrivanje darovitosti (prepoznavanje pokazatelja koji upućuju na darovitost), ▪ utvrđivanje (procjenjivanje i mjerenje sposobnosti, osobina i kompetencija u cilju određivanja vrste i stupnja darovitost), ▪ planiranje i provedba učenja i razvoja (individualizirani i diferencirani programi), ▪ praćenje i vrednovanje u učenju i razvoju, ▪ upućivanje na strategije (odabir, prilagođavanje, instruktivne strategije za razlikovanje odgojno-obrazovne podrške prema interesima i snagama djece), ▪ kreiranje okruženja za učenje koja potiču kognitivni, psihosocijalni i emocionalni razvoj, osobne i socijalne kompetencije, ▪ uvažavanje specifičnih interesa djeteta stvaranjem prilika za zadovoljavanje, proširivanje i produbljivanje iskazanih potreba, ▪ stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti ▪ zadovoljavanje specifičnih komunikacijskih, razvojnih i obrazovnih potreba djeteta, ▪ osmišljavanje aktivnosti u kojima će dijete moći iskazivati svoje potencijale ▪ stvaranje kreativnog ozračja (raznovrsni materijali za učenje, istraživanje i kreativno stvaranje), ▪ usvajanje vještina potrebnih za zadovoljavajuće funkcioniranje u socijalnom okruženju adekvatno razvojnim mogućnostima i kasnijoj budućnosti, ▪ osiguravanje višestruke dobrobiti za dijete.
Namjena	▪ Djeca od navršene pete godine života do polaska u školu
Način realizacije	▪ Primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama, ▪ integrirani i razvojni kurikulum, ▪ prilagodba (ciljevi, zadaće, aktivnosti), ▪ poticajno materijalno okruženje koje potiče dijete na igru, istraživanja stjecanje znanja, vještina i navika, ▪ paralelno odvijanje mnoštva aktivnosti djece.
Aspekti razvoja	▪ Tjelesni razvoj, rast i očuvanje zdravlja, ▪ socio-emocionalni razvoj, ▪ spoznajni razvoj, ▪ govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo, ▪ specifični interesi djeteta.
Zadaće	▪ Poticati cjelovit psihofizički razvoj djeteta, ▪ poticati unutarnju motivaciju kao osnove za osobnu

- angažiranost i odgovornost,
- pružiti podršku razvoja osobne, tjelesne, obrazovne, emocionalne i socijalne dobrobiti za dijete,
- razvijati sposobnost složenih misaonih operacija: apstraktno mišljenje, zaključivanje, otkrivanje i uočavanje uzročno-posljedičnih veza i odnosa,
- poticati razvoj mašte, kreativnosti,
- utjecati na razvoj apstraktnog i divergentnog mišljenja i viših razina misaonog procesa,
- poticati razvoj meta-kognitivnih znanja i vještina (znanja o sebi i drugima, o zadacima i mogućnostima pristupa rješavanja zadataka, svjesnost i refleksija o vlastitim kognitivnim procesima, upravljanje i reguliranje kognitivnim procesom),
- omogućavati i poticati razvoj raznovrsnog izražavanja i stvaranja: govor, pjevanje, plesanje, slikanje, građenje i konstruiranje, mode
- osmišljavati prilike za zadovoljavanje, proširivanje i produbljivanje specifičnih interesa djeteta,
- poticati razvoj komunikacijskih vještina, razvijati vještine govora i interpersonalne komunikacije,
- poticati samoinicijativnost i poduzetništvo djeteta, te razvijati toleranciju na frustraciju,
- razvijati emocionalnu inteligenciju kao temelj zdravog emocionalnog razvoja,
- razvijati pro-socijalne vještine te odgovornosti za vlastite postupke i samokontrolu,
- omogućiti razvoj samostalnosti, inicijative u izborima, odlučivanje i odgovornosti,
- razvijanje komunikacijskih vještina potrebnih za nove oblike učenja, stvaralačko izražavanje vlastitih ideja i poticanje kreativnosti u svim aktivnostima, područjima učenja i komunikacije
- osnaživanje razvoja ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje (komunikacije na materinskom i stranom jeziku, matematičke, digitalne, socijalne i građanske i kompetencije u prirodoslovlju, učiti kako učiti, inicijativnost i poduzetništvo i digitalne kompetencije,
- razvijati sposobnosti senzomotoričke integracije (taktilna osjetljivost, vestibularni, vizualni, auditivni, proprioceptivni i drugi sustavi).
- Ogleda se u njegovoj namjeni, trajanju, fleksibilnom i kontinuiranom pedagoškom radu
- ostvarivanje općih i specifičnih ciljeva, zadataka i metoda rada,
- obogaćivanje, proširivanje i produbljivanje osnovne programske koncepcije (djelomična prilagodba programa),
- posebno prilagođeni programi dopunjeni sadržajima koji potiču razvoj djece sličnih intelektualnih sposobnosti i interesa,
- provedba individualiziranih i diferenciranih programa,
- praćenje, dokumentiranje, vrednovanje procesa učenja djece i njihovih postignuća.

***Obilježja
programa***

<i>Nositelji programa</i>	▪ Educirani i kompetentni odgojitelji s potrebnim kvalifikacijama za rad s darovitom djecom, ▪ Tim za rad s darovitom djecom, ▪ podržavajući, zainteresiran roditelji i vanjski suradnici.
<i>Vremenik programa</i>	▪ Kraći program od 1. studenog tekuće godine do 30. lipnja iduće godine, ▪ prošireni i obogaćeni redoviti program: od 1. studenog tekuće godine do 30. lipnja iduće godine.
<i>Dinamika programa</i>	▪ Kraći program : jedan susret tjedno u trajanju 60 minuta, ▪ prošireni i obogaćeni redoviti program: kontinuirano tijekom godine u zavisnosti od interesa i motivacije djeteta (fleksibilnost u vremenu i trajanju).
<i>Dokumentiranje programa</i>	▪ Sukladno Pravilniku o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću vodit će se dosje za svako darovito dijete, ▪ prilozi u dosjeu: upitnici za roditelje i odgojitelje, dokumentacija o ciljanoj opservaciji primjenom psihodijagnostičkih testova, izvješća o utvrđivanju darovitosti, bilješke razgovora s roditeljima, mišljenja o razvojnem statusu djeteta, protokoli i skale procjene, individualizirani programi, procjena napredovanja djeteta, zapažanja tima za darovite, važni zaključci i odluke.
<i>Vrednovanje programa</i>	▪ Refleksije i samorefleksije odgojitelja i stručnog tima, samovrednovanje odgojno-obrazovnog rada odgojitelja (tjedno, mjesečno, tromjesečno, po završetku programa), ▪ vrednovanje i samovrednovanje Tima za rad s darovitom djecom: (proces odgojno-obrazovnog rada), napredovanje i postignuća djeteta, postignuća timskog rada (mjesečno, polugodišnje i po završetku programa), ▪ izvori: Knjiga pedagoške dokumentacije odgojne skupine, Dosje djeteta, Individualizirani programi, odluke, zapisnici i drugi izvori.
<i>Očekivani rezultati</i>	▪ Prostorno, materijalno, socijalno i vremensko okruženje zadovoljava potrebe i interese roditelja i djece te omogućuje igru i samoorganizirajuće aktivnosti djeteta/djece, ▪ osigurani uvjeti za slobodno cirkuliranje djece i biranje prostora za igru i aktivnosti, ▪ doprinos cjelokupnom psihofizičkom razvoju djeteta, ▪ savladani razvojni zadaci i usvojene kompetencije prema mogućnostima i sposobnostima djeteta, ▪ doprinos razvoju specifičnih sposobnosti i interesa djeteta, ▪ obogaćena znanja, vještine i, sposobnost i kreativnost djeteta, ▪ doprinos za osobni i društveni rast i razvoj kompetencija (akademska i kreativna produktivnost, samosvijest, samopouzdanje, samoeфикаsnost, motivaciju, otpornost, znatiželju, preuzimanje rizika.

2.4. PROGRAM ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA INKLUZIJE ZA DJECU

RANE I PREDŠKOLSKJE DOBI S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Cilj programa odgojno-obrazovnog rada inkluzije za djecu rane i predškolske dobi s teškoćama u razvoju usmjeren je na zadovoljavanje specifičnih potreba, interesa i sposobnosti djece s teškoćama u razvoju, te individualizacija rada.

Tablica 2.4.1. Program odgojno-obrazovnog rada inkluzije za djecu rane i predškolske dobi s teškoćama u razvoju

Osnovni cilj	▪ Rano otkrivanje i identifikacija djece s teškoćama, izrada IOOP-a, praćenje, evaluacija i inkluzija.
Specifični ciljevi	▪ Uočavanje/rano otkrivanje i prepoznavanje pokazatelja koji upućuju na teškoće u razvoju, ▪ utvrđivanje (procjenjivanje i mjerenje sposobnosti, osobina i kompetencija u cilju određivanja vrste i stupnja poteškoće), ▪ planiranje i provedba učenja i razvoja (individualizirani programi), ▪ praćenje i vrednovanje u učenju i razvoju, ▪ upućivanje na strategije (odabir, prilagođavanje, instruktivne strategije za razlikovanje odgojno-obrazovne podrške prema interesima i snagama djece), ▪ kreiranje okruženja za učenje koja potiču kognitivni, psihosocijalni i emocionalni razvoj, osobne i socijalne kompetencije, ▪ uvažavanje specifičnih interesa djeteta stvaranjem prilika za zadovoljavanje, proširivanje i produbljivanje iskazanih potreba, ▪ stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, ▪ zadovoljavanje specifičnih komunikacijskih, razvojnih i obrazovnih potreba djeteta, ▪ osmišljavanje aktivnosti u kojima će dijete moći iskazivati svoje potencijale, ▪ usvajanje vještina potrebnih za zadovoljavajuće funkcioniranje u socijalnom okruženju adekvatno razvojnim mogućnostima i kasnijoj budućnosti, ▪ osiguravanje višestruke dobrobiti za dijete.
Namjena	▪ Djeca od navršene treće godine života do polaska u školu.
Način realizacije	▪ Primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama, ▪ integrirani i razvojni kurikulum, ▪ prilagodba (ciljevi, zadaće, aktivnosti), ▪ poticajno materijalno okruženje koje potiče dijete na igru, istraživanja stjecanje znanja, vještina i navika, ▪ paralelno odvijanje mnoštva aktivnosti djece.
Aspekti razvoja	▪ Tjelesni razvoj, rast i očuvanje zdravlja, ▪ socio-emocionalni razvoj, ▪ spoznajni razvoj, ▪ govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo, ▪ specifični interesi djeteta.

Zadaci	▪ Dostupnost i uključivanje djece s teškoćama u razvoju u redovite skupine, ▪ omogućavanje rane procjene i identifikacije djetetovih odgojno-obrazovnih potreba i mogućnosti, ▪ izrada Individualiziranog odgojno-obrazovnog programa (IOOP) za svako dijete s teškoćama u razvoju, praćenje te evaluacija postavljenih odgojno-obrazovnih ciljeva, ▪ prilagođavanje materijalnih i prostornih uvjeta potrebama pojedinog djeteta
Obilježja programa	▪ poštivanje prava djeteta s poteškoćama u razvoju na svim razinama. ▪ Ogleda se u njegovoj namjeni, trajanju, fleksibilnom i kontinuiranom pedagoškom radu ▪ ostvarivanje općih i specifičnih ciljeva, zadataka i metoda rada, ▪ obogaćivanje, proširivanje i produbljivanje osnovne programske koncepcije (djelomična prilagodba programa), ▪ posebno prilagođeni programi dopunjeni sadržajima koji potiču razvoj djece s teškoćama u razvoju, ▪ provedba individualiziranih programa, ▪ praćenje, dokumentiranje, vrednovanje procesa učenja djece i njihovih postignuća.
Nositelji programa	▪ Educirani i kompetentni odgojitelji s potrebnim kvalifikacijama za rad s djecom s teškoćama u razvoju, ▪ Tim za inkluziju djece s teškoćama u razvoju
Dokumentiranje programa	▪ Sukladno Pravilniku o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću vodit će se dosje za svako dijete s teškoćama u razvoju, ▪ prilozi u dosjeu: upitnici za roditelje i odgojitelje, bilješke razgovora s roditeljima, mišljenja o razvojnom statusu djeteta, protokoli i skale procjene, individualizirani programi, procjena napredovanja djeteta, zapažanja stručnih suradnika, važni zaključci i odluke.
Vrednovanje programa	▪ Refleksije i samorefleksije odgojitelja i stručnog tima, samovrednovanje odgojno-obrazovnog rada odgojitelja (tjedno, mjesečno, tromjesečno, po završetku programa), ▪ vrednovanje i samovrednovanje procesa odgojno-obrazovnog rada, napredovanje i postignuća djeteta, postignuća timskog rada (mjesečno, polugodišnje i na kraju pedagoške godine ▪ izvori: Knjiga pedagoške dokumentacije odgojne skupine, Dosje djeteta, Individualizirani programi, odluke, zapisnici i drugi izvori.
Očekivani rezultati	▪ Prostorno, materijalno, socijalno i vremensko okruženje zadovoljava potrebe i interese roditelja i djece te omogućuje igru i samoorganizirajuće aktivnosti djeteta/djece, ▪ osigurani uvjeti za slobodno cirkuliranje djece i biranje prostora za igru i aktivnosti, ▪ doprinos cjelokupnom psihofizičkom razvoju djeteta, ▪ savladani razvojni zadaci i usvojene kompetencije prema mogućnostima i sposobnostima djeteta, ▪ doprinos razvoju specifičnih sposobnosti i interesa djeteta, ▪ obogaćena znanja, vještine i sposobnosti djeteta.

3. CILJEVI I ZADACI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA RAZINI VRTIĆA

Osnovni ciljevi unapređivanja odgojno-obrazovnog rada temeljeni su na obrazovnoj politici koja promiče: cjelovit razvoj djeteta, uvažavanje dječjih prava, čuvanje i njegovanje nacionalne, duhovne i prirodne baštine, poticanje razvoja ključnih kompetencija, osiguravanje dobrobiti za dijete, te drugih vrijednosti koje omogućavaju napredak i održivi razvoj.

Ostvarivanje postavljenih ciljeva uključuje poticajno materijalno, socijalno i emocionalno okruženje u kojem dijete odrasta, i kvalitetnu suradnju odgojitelja, obitelji, lokalne i šire zajednice. Vrtić će osiguravati odgovarajuće organizacijske uvjete koji se temelje na suvremenom shvaćanju djeteta, kao cjelovitog bića, istraživača i aktivnog stvaratelja znanja, socijalnog subjekta sa specifičnim potrebama, pravima, kulturom, aktivnog građanina zajednice te kreativnog bića sa specifičnim stvaralačkim izražajnim potencijalima.

Odgojno-obrazovna koncepcija rada Vrtića temelji se na stvaranju uvjeta za zadovoljavanje razvojnih potreba djeteta, pružanju podrške djetetu u izražavanju želja, potreba i interesa, fleksibilno postavljenoj organizaciji vremena, prostora i odgojno-obrazovnog rada (slobodan izbor sadržaja rada, aktivnosti i materijala), te stvaranju okruženja za stjecanje izravnih iskustava.

Odgojno-obrazovni rad temelji se na humanističko-razvojnoj koncepciji i holističkom pristupu u razvoju djeteta, prema Prijedlogu koncepcije predškolskog odgoja, Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja predškolske djece, Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj, Kurikulumu Vrtića, Konvenciji o dječjim pravima, te suvremenim spoznajama novije hrvatske teorije i prakse predškolskog odgoja.

Osnovna specifičnost u radu Vrtića je provođenje programa odgojno-obrazovnog rada za djecu rane i predškolske dobi na jeziku i pismu srpske nacionalne manjine uz obvezno provođenje odgojno-obrazovnih aktivnosti na hrvatskom jeziku, inkorporiranje sadržaja rada na očuvanje nacionalnog i kulturnog identiteta djece pripadnika srpske nacionalne zajednice u odgojno-obrazovni rad te, razvijanje komunikacijskih vještina i bogaćenje spoznaja o tekovinama duhovne i materijalne baštine hrvatskog naroda.

U pedagoškom radu oslanjamo se na realno postavljene ciljeve za dijete (ne preniski niti previsoki ciljevi) te izgrađujemo duh optimizma, povjerenje u vlastite snage, samopouzdanje, pozitivnu sliku o sebi, motivaciju za postignućem, razvijanje motiva uspješnosti i motivaciju za učenjem kod djeteta. Poticajno materijalno i socijalno okruženje koji potiče na igru, istraživanje, stjecanje znanja, vještina i navika, zasniva se primjenom postavki, metoda i oblika u radu s djecom:

Tablica 3.1. : Osnovne postavke i metode rada s djecom

<i>Postavke</i>	<i>Metode rada</i>
▪ <i>Organiziranje poticajnog okruženja i ponuda sadržaja i aktivnosti usklađuju se s konkretnim potrebama djeteta/djece,</i> ▪ <i>Odgojitelj kreira okruženje, materijale, izbor sadržaja i aktivnosti u zavisnosti od aktualnih potreba, mogućnosti i interesa djeteta/djece,</i> ▪ <i>Pedagoški rad usmjeren je na poticanje svih aspekata razvoja,</i> ▪ <i>Sadržaji aktivnosti i učenja prilagođavaju se interesima djeteta, djetetu se omogućava izbor više različitih aktivnosti u poticajnom okruženju; sadržaji i aktivnosti povezuju s djetetovim stvarnim životom,</i> ▪ <i>Individualna primjerenost temelji se na dobrom poznavanju djeteta (potrebe, sposobnosti, interes, mogućnosti, temperament, vrsta inteligencije, stilovi učenja, interakcija s društvenom sredinom, obiteljska kultura i tradicija, vrijednosti i stavovi, navike...) i polazište je u radu s djetetom/djecom,</i> ▪ <i>U neposrednom odgojno-obrazovnom radu dijete je aktivan sudionik u različitim životnim i odgojnim situacijama te stječe znanja, iskustava i vještina čineći,</i> ▪ <i>Podržavanje interesa djeteta za učenje i rad ostvaruje se prirodnim procesom učenja u kreiranom bogatom poticajnom okruženju uz indirektnu pomoć odgojitelja.</i>	Metode ▪ Slobodni rad/slobodni angažman (samo organizirajuća igra i učenje) ▪ Metoda praktičnih radova, ▪ Situacijsko učenje ▪ Obrazovne metode- metode poučavanja ▪ Verbalne metode ▪ Audio-vizualne metoda ▪ Otkrivačke metode ▪ Istraživačke metode ▪ Problemske metode ▪ Metode promatranja ▪ Metoda demonstracije ▪ Igra ▪ Igra uloga ▪ Pokazivačke metode ▪ Rad djece na projektima

Odgojno-obrazovni rad bit će realiziran primjenom postavki modela u planiranju pedagoških situacija i procesa učenja, koji se realiziraju kroz paralelno odvijanje mnoštva aktivnosti djece, od realnih životnih situacija do oblikovanja pedagoških situacija i odgojno-obrazovnog procesa, tako da svaka aktivnost istodobno podupire cjelovit razvoj djeteta, te potiče dijete na samo-procjenu i preuzimanje odgovornosti za svoje izbore ponašanja.

U kontekstu ostvarivanja ovih ciljeva uloga odgojitelja bit će kreiranje poticajnog okruženja kroz ponudu različitih aktivnosti i materijala, zasnovanih na zanimljivostima, iznenađenjima, i potrebama djeteta, koji će pobuditi interes i radoznalost djeteta za bavljenje različitim vrstama aktivnosti. Organizaciju odgojno-obrazovnog rada postaviti ćemo fleksibilno: ovisno o potrebama i psihofizičkim karakteristikama djeteta te izmjenjujući dinamične i statične aktivnosti. Tijekom godine unapređivat ćemo rad na području građanskog odgoja i obrazovanja, posebice u društvenoj, ljudsko-pravnoj, kulturalnoj, gospodarskoj i ekološkoj dimenziji. Sadržaji i aktivnosti odgojno-obrazovnog rada bit će usmjereni na poticanje socijalnih vještina i građanskih kompetencija (znanja, vještina, razvijanje mišljenja/stavova i vrijednosti demokratskog društva).

Tablica 3.2. : Bitne zadaće na unapređivanju odgojno-obrazovnog rada

EKOLOŠKA DIMENZIJA	
Ciljevi i zadaće	Poticajni sadržaji i aktivnosti (ovisno o interesu djece)
▪ Organiziranje poticajnog okruženja i ponuda sadržaja i aktivnosti usklađuju se s konkretnim potrebama djeteta/djece, ▪ Poticanje znatiželje, aktivnog i stvaralačkog odnosa prema okolini te razvijanje osjećaja o vrijednostima rada i čuvanja prirodnih, materijalnih i kulturnih dobara, ▪ Razvijati ljubav prema prirodi i motivaciju da se ona čuva i unapređuje ▪ Izgrađivati znanja, stavove i pozitivne odnose prema okolišu u akciji i ponašanju (reduciranje neumjerene potrošnje, poštivanje svakog prirodnog materijala i energije), ▪ Razvijati senzibilitet, ekološku svijest i osjećaje odgovornosti za ekološku situaciju u svom okruženju.	▪ Aranžiranje poticajnog okruženja kao mjesta aktivnog stjecanja znanja o okolišu, ▪ Ekološke aktivnosti, ispitivanje i istraživanje okoliša, izravna iskustva (posjete: šume, polja, parkovi, staništa, seosko dvorište, ZOO vrt), ▪ Promatranje, jednostavni pokusi, istraživanje, eksperimentiranje, rješavanje problema, rad, različiti oblici izražavanja i stvaranja, ▪ Zajedničke aktivnosti roditelja i djece: radne akcije, humanitarne i druge akcije, ▪ Praktične aktivnosti: rad u povrtnjaku, sakupljanje ljekovitog bilja, oplemenjivanje tla-kompostište, gospodarenje otpadom, ▪ Sakupljanje adaptiranog pribora i materijala, ponovna uporaba (recikliranje, popravci, prepravci, izrada novih igračaka i predmeta).

Tablica 3.3. : Bitne zadaće na unapređivanju odgojno-obrazovnog rada

DRUŠTVENA DIMENZIJA	
Ciljevi i zadaće	Poticajni sadržaji i aktivnosti (ovisno o interesu djece)
▪ Ostvarivanje u svakodnevnom životu razvojnih i participativnih prava djeteta, te usvajanje znanja i ponašanja za očuvanje vlastitih prava i prava drugih, ▪ Izgrađivanje znanja, stavova i pozitivnih odnose prema sebi, drugima i zajednici, ▪ Poticati uključivanje djeteta kao aktivnog sudionika zajednice, ▪ Poticati razvoj osjetljivosti za kulturne različitosti u svijetu koji nas okružuje.	▪ Svakodnevne životne situacije, cjelokupno ozračje vrtića, aranžiranje poticajnog okruženja, Područja rada: JA, JA I DRUGI, MI, SVIJET KAO CJELINA, ▪ Sadržaji, aktivnosti, teme i rad djece na projektima: ostvarivanje primarnih, preventivskih, razvojnih i zaštitnih prava, razvoj identiteta i pozitivne slike o sebi, prava djeteta, ljudska prava, suradnja s drugima, kreativnost, aktivno slušanje, komunikacija, rješavanje problema, kulturna baština, poštovanje vlastite kulture i poštovanje drugih kultura, uključenost djeteta kao aktivnog građanina i drugo.

Sadržaji i aktivnosti s djecom bit će provedeni kroz sadržaje rada koji će omogućavati stjecanje znanja, vještina i kompetencija u područjima: „Ja“-stjecanje slike o sebi (fizičko, socijalno i psihološko „ja“), „Ja i drugi“- stjecanje znanja, spoznaja i kompetencija o osobinama ljudi, ljudskim aktivnostima i odnosima, „Svijet oko mene“-stjecanje znanja i iskustava o prirodnim predmetima i materijalima, te proizvodima ljudi (materijalna i duhovna dobra), priroda i šire društveno okruženje, kulturna baština, održivi razvoj. Pri kreiranju sadržajne koncepcije odgojno-obrazovnog rada s djecom (u zavisnosti od sposobnosti i interesa djeteta/djece) kroz različite aktivnosti, sklopove aktivnosti, teme i rad djece na projektima, bit će provedeni sadržaji rada ponuđeni u globalnim temama:

Tablica 3.4. : Globalno tematsko planiranje

<i>Mjesec</i>	<i>Tematski sadržaji</i>
<i>Rujan</i>	▪Prilagodba, ▪Hrvatski olimpijski dan, ▪Prvi dan jeseni, Kulturno-duhovna manifestacija „Brankovi dani“, ▪Dan policije. ▪Međunarodni dan starijih osoba, Dječji tjedan/Otvorena vrata Vrtića, ▪Vrtićka biciklijada,
<i>Listopad, studeni, prosinac</i>	▪Dani plodova zemlje, Svjetski tjedan svemira, ▪Dječja olimpijada, ▪Jesenski ciklus, Vrtić u šumi: Adica, Jesenska svečanost, ▪Dan neovisnosti, Svjetski dan štednje, ▪Dan svih svetih, ▪Mjesec hrvatske knjige, Međunarodni dan djeteta, ▪Dan Vrtića Sv. Nikolaj, Zimski ciklus: Sv. Nikola, Božić, Nova godina. ▪Božićni ciklus, Sveti Sava,
<i>Siječanj, veljača, ožujak</i>	▪Mala škola klizanja, Valentinovo, Maskenbal, Maškare, ▪Međunarodni dan materinskog jezika, ▪Proljetni ciklus, Vukovarsko lutkarsko proljeće, ▪Svjetski dan voda. ▪Uskrsni ciklus, Međunarodni dan dječje knjige, Svjetski dan zdravlja, Dan planeta Zemlje, ▪Međunarodni praznik rada, Dan grada Vukovara, ▪Dan hrvatskih vatrogasaca, Međunarodni dan obitelji, ▪Olimpijski festival dječjih vrtića grada Vukovara,
<i>Travanj, svibanj, lipanj</i>	▪Međunarodni dan biološke raznolikosti, Svjetski dan okoliša, ▪Dan državnosti, Dan antifašističke borbe, ▪Završne svečanosti u vrtićima, Kolonija dječjeg prijateljstva, ▪Ljetni ciklus.

U cilju očuvanja i njegovanja osobnog, nacionalnog, kulturnog identiteta srpske nacionalne manjine te stvaranja temelja za interkulturalne veze i interkulturalnu komunikaciju, u kurikulum vrtića ugrađuju se sadržaji za razvijanje pozitivne slike o sebi i samopoštovanja, njegovanja i razvijanja materinskog jezika, poticanja učenja hrvatskog (književnog) jezika kao službenog jezika, razvijanja osjećaja za kulturnu baštinu svog naroda i baštinu i kulturu većinskog hrvatskog naroda i drugih naroda i nacionalnosti, poticanje razvoja osjetljivosti za različitosti među ljudima te promicanje načela ravnopravnosti kao i promicanje proaktivnog i konstruktivnog sudjelovanja u životu zajednice.

Osim provođenja raznovrsnih sadržaja i aktivnosti prema interesu djece te aktivnosti za razvoj pozitivne slike o sebi, u odgojno-obrazovni rad inkorporiraju se i sadržaji rada na njegovanju srpske tradicije i kulture (dnevni rituali obitelji, tradicionalne igre, narodne izreke i poslovice, stari zanati i predmeti, elementi folklora, njegovanje narodnih običaja i pravoslavnih vjerskih blagdana, bogaćenje spoznaja o djelima poznatih ličnosti iz svijeta nauke, tehnike i umjetnosti, upoznavanje s građevinama i objektima, posjete, izleti i druge aktivnosti).

Djeca se također upoznaju s povijesnom te materijalnom i duhovnom baštinom većinskog naroda kroz posjete i upoznavanje s objektima, građevinama, običajima, djelima i ljudima iz svijeta nauke i umjetnosti, sudjelovanjem u događanjima i manifestacijama za djecu na razini grada, upoznavanjem značajki lokalnog, a kasnije i šireg okoliša.

Osim realiziranja bitnih zadaća i sklopova aktivnosti u svezi s godišnjim globalnim tematskim programom odgojno-obrazovnog rada (vjerski blagdani, civilizacijska slavlja, slavlja prirode, domovinska slavlja te druge proslave i svečanosti), odgojno-obrazovni rad bit će ostvarivan prema potrebama i interesima djeteta.

Pri ostvarivanju odgojno-obrazovnog rada s djecom, nastavit ćemo suradnju s roditeljima i vanjskim čimbenicima i njihovo sudjelovanje u odgojno-obrazovnom procesu s ciljem obogaćivanja programa rada i uključivanja djece u život zajednice.

Vrtić će tijekom godine sudjelovati na gradskim manifestacijama za djecu (Dječji tjedan, Dječja biciklijada, Sv. Nikola, Maškare, Cvjetni korzo, Vukovarsko lutkarsko proljeće, Dan Grada, Olimpijski festival dječjih vrtića) i drugima događanjima namijenjenih djeci predškolske dobi.

Vrtić će, također, sudjelovati na manifestacijama i događanjima za djecu predškolske dobi u organizaciji pravnih subjekata predstavnika srpske nacionalne manjine: ZVO, Srpska pravoslavna crkva, kulturna umjetnička društva (Dječja olimpijada, sudjelovanje u Kulturno-duhovnoj manifestaciji „Brankovi dani“ i druga događanja koja su sadržajno primjerena djeci predškolske dobi).

4. SURADNJA S RODITELJIMA

Ciljevi i zadaci u suradnji s roditeljima su težnje u osnaživanju Vrtića u pružanju što kvalitetnije podrške roditeljima u interesu djece. Osnovni cilj unapređivanja suradnje s roditeljima bit će poticanje roditelja na aktivno sudjelovanje u životu i radu djeteta, odgojno-obrazovne skupine i vrtića. Bitne zadaće na unapređivanju rada s roditeljima bit će uspostavljanje dvosmjerne suradnje i komunikacije i motiviranje roditelja na aktivno uključivanje u ostvarivanje postavljenog cilja.

U ostvarivanje postavljenog cilja težimo ostvariti najveću moguću dobrobiti za dijete i pružiti kvalitetne uvjete odrastanja, razvoja i učenja djeteta te ćemo suradnju ostvarivati u odnosima na dijete, odgojitelje i druge stručne radnike i na roditelje:

Tablica 4.1. Zadaće, sadržaji i aktivnosti suradnje s roditeljima

<i>Zadaće, sadržaji i aktivnosti</i>	
<u>Dijete</u>	▪ proces prilagodbe na vrtić: pomoći u procesu prilagodbe, reduciranje separacijskog straha ▪ omogućiti postupnu prilagodbu i zajednički boravak roditelja i djeteta u skupini ▪ spoznavanje roditeljske uloge u podupiranju interesa i sposobnosti djeteta ▪ sudjelovanje u planiranju odgojno-obrazovnog rada u najboljem interesu djeteta ▪ sudjelovanje u neposrednom izvođenju odgojno-obrazovnog procesa, /programa i vrednovanju postignuća
<u>Odgojitelji</u>	▪ inicijalni razgovor i dogovor s roditeljima o načinu uključivanja djeteta u vrtić ▪ uspostavljanje otvorene i iskrene komunikacije ▪ aktivno sudjelovanje u životu i radu odgojno-obrazovne skupine kroz različite oblike posrednog i neposrednog sudjelovanja (roditelji kao: volonteri, promatrači, pomagači, instruktori, realizatori, organizatori, koordinatori)
<u>Roditelji</u>	▪ pružanje informacija o djelatnosti vrtića ▪ pomoći roditelju u jačanju roditeljskih kompetencija ▪ suradnja pri neposrednom izvođenju odgojno-obrazovnog rada ▪ razmatranje i donošenje zajedničkih odluka o strategijama u rješavanju razvojnih problema djeteta
<u>Očekivani rezultati</u>	▪ dobar odnos i zdrava komunikacija na relacijama dijete-roditelj-odgojitelj ▪ približavanje roditelja vrtiću i vrtića roditelju ▪ doprinos jačanju roditeljskih kompetencija ▪ usklađenost odgojnih utjecaja i zajedničko rješavanje razvojnih problema djeteta ▪ doprinos izgradnji uzajamnom povjerenju, uvažavanju, objektivnosti te otvorenoj i iskrenoj komunikaciji ▪ doprinos roditelja u koncipiranju, provođenju i vrednovanju odgojno-obrazovnog rada i rada vrtića ▪ doprinos adekvatnom zadovoljavanju potreba djeteta i roditelja ▪ doprinos kvaliteti rasta, razvoja i učenja djeteta

Tablica 4.2. : Partnerstvo s roditeljima

Elementi	▪ Upoznati potrebe i očekivanja roditelja u svezi boravka djeteta u vrtiću (inicijalni intervju, kontinuirana razmjena informacija), ▪ otvorenost vrtića prema specifičnim potrebama roditelja, prihvaćanje roditelja s njihovim autentičnim sustavom vrijednosti kao partnera u odgoju i obrazovanju, ▪ dobrovoljnost i realna ravnopravnost u odnosima, ▪ uzajamno uvažavanje mišljenja, poštovanja različitosti u pogledima na odgoj i obrazovanje, postizanje konsenzusa u odnosu na odgojne ciljeve, ▪ otvorenost i iskrenost, ostvarivanje uzajamnog povezivanja, ▪ dijeljenje informacija, odgovornosti, znanja, vještina, ▪ želja za dogovaranjem, zajedničko donošenje odluka, zajednička procjena napretka djeteta, ▪ ohrabrivanje i stimuliranje roditelja na slobodno izražavanje mišljenja, građenje povoljnih prilika za zajedničko djelovanje, ▪ čiste interakcije, kontinuirana i otvorena komunikacija, aktivno slušanje, ▪ kontinuirana, blagovremena i redovita razmjena informacija o radu i napredovanju djeteta, ▪ uključivanje u događanja i aktivnosti iz života i rada Vrtića, sudjelovanje u aktivnostima zajedno s djecom i odgojiteljima, ▪ uvažavanje i poštovanje individualnosti i različitosti, ▪ objektivnost i samokritičnost, refleksija, ispitivanje, rasprava, evaluacija, ▪ profesionalizam-odgojitelji (radna kultura, kultura komuniciranja s djecom i roditeljima).
Metode i strategije	▪ Vođenje i usmjeravanje odnosa (pozivanje, poticanje, ohrabrivanje na suradnju), ▪ planiranje i pripremanje aktivnosti i događaja koji potiču interes roditelja i motiviraju na neposredno sudjelovanje u životu i radu odgojne grupe i Vrtića, ▪ sudjelovanje u aktivnostima s djecom (neposredno/posredno), „učenje kroz aktivnost“, ▪ otvorenost za prihvaćanje prijedloga roditelja za poboljšanje kvalitete rada Vrtića i dobrobit djece, ▪ stimulativno materijalno i socijalno okruženje (bogaćenje okruženja, kreativan odnos odgojitelja i roditelja, pedagoške radionice, kutići za roditelje).

5. PROFESIONALNI RAZVOJ STRUČNIH DJELATNIKA

Profesionalni razvoj stručnih djelatnika dio je oblikovanja Kurikuluma Vrtića i u velikoj se mjeri odražava na cjelokupan kontekst u kojemu se kurikulum konstruira, oblikuje i živi.

Rani i predškolski odgoj i obrazovanje, kao temeljni dio odgojno-obrazovne vertikale hrvatskoga društva, još uvijek je nedovoljno percipiran u široj javnosti po svojoj odgojno-obrazovnoj funkciji. Odgojitelji, profesionalci koji posjeduju kompetencije nužne za obavljanje svoje profesionalne uloge u složenom i promjenjivom društvenom kontekstu, nosioci su promjene percepcije u odnosu na samu profesiju i sustav. Odgovornost za kontinuirano unaprjeđivanje odgojno-obrazovne prakse i odgovaranje na rastuće potrebe djeteta, temeljni su elementi razvijanja kurikuluma vrtića usmjerenog na dijete i njegovu dobrobit. Uz unapređivanje profesije to su ključni ciljevi kojima treba težiti kad je riječ o profesionalnom razvoju stručnih djelatnika a potrebno je sustavno raditi na promociji i prezentaciji uloge ranoga i predškolskog odgoja unutar obrazovnog sustava. Odgovornost za tu vrstu aktivizma pripada upravo profesionalcima iz sustava ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

Jedno od načela Nacionalnog kurikuluma jest i otvorenost profesionalaca – praktičara za kontinuirano učenje, kao preduvjet unapređivanja odgojno-obrazovne prakse. Kurikulum i odgojno-obrazovni proces ključna su područja kvalitete rada ustanove ranoga i predškolskog odgoja. Temeljna je pretpostavka za unapređivanje tih područja kvalitetno i svrsishodno inicijalno obrazovanje na fakultetima te kontinuirano profesionalno usavršavanje svih odgojno-obrazovnih radnika, poglavito odgojitelja. Znanje, čiji su rezultat pomaci u uvjerenjima i djelovanju, čini okosnicu cjeloživotnog učenja. Iznimno je važno da profesionalno usavršavanje bude organizirano na način da profesionalci aktivnom participacijom imaju priliku raspravljati o svojim stavovima s kolegama i stručnjacima te argumentirajući vlastite implicitne stavove istovremeno ih nadograđivati, prilagođavati, mijenjati, redefinirati.

Suradničko se učenje u zajednici odgojitelja – refleksivnih praktičara smatra osobito vrijednim modelom profesionalnog razvoja. Jačanje refleksivnih kapaciteta jedan je od ključnih preduvjeta uspješnoga profesionalnog razvoja, ali i razvoja ustanove – zajednice koja uči. Za takav su smjer razvoja odgovorni svi članovi organizacije.

Ponajprije, nužno je stvoriti uvjete koji podržavaju refleksivni model kolegijalne suradnje. U prvome redu to je sigurna, neugrožavajuća kultura ustanove koja pruža podršku svima uključenima u proces. Od velike je važnosti razvijanje komunikacijskih vještina, odnosno osvješčivanje prihvatljivih modela profesionalne komunikacije s osobitim naglaskom na vještinu aktivnog slušanja. Podjednako je važna i kultura vođenja i upravljanja ustanovom, te osoba koja upravlja ustanovom svojim umijećima, kompetencijama, sposobnostima, znanjima i vještinama treba poticati pozitivno, suradničko okruženje i ravnomjernu distribuciju moći te stvarati uvjete za razvoj refleksivnih kapaciteta. Velika je odgovornost i na stručnim

suradnicima, poglavito pedagozima, čija je uloga u razvoju ustanove nezamjenjiva. Njihova implicitna teorija, razina komunikacijskih vještina, a prije svega razina znanja o teorijskim konceptima koji se vezuju uz učenje odraslih, u najvećoj su mjeri prediktori uspjeha u razvoju organizacije koja uči. Drugim riječima, samo se timskim radom i pozitivnom sinergijom svih uključenih u proces može ostvariti korak koji u konačnici rezultira kvalitativnim pomakom u razvoju institucije i svakoga njezinoga pojedinog člana.

Osnovni cilj rada na unapređivanju obrazovanja i stručnog usavršavanja je stjecanje suvremenih teorijskih i praktičnih znanja, vještina i navika u skladu s naravi posla, potrebama djece i roditelja te potrebama Vrtića, te jačanje samoorganizacijskog potencijala za proširivanje teorijskih znanja i unapređivanje kvaliteta odgojno – obrazovne prakse. S tim u svezi, osiguravat ćemo uvjete za stručno osposobljavanje, stručno usavršavanje, cjeloživotno učenje i profesionalni razvoj te napredovanje svih zaposlenika, koji će implementiranjem profesionalnih znanja, sposobnosti i vještina unapređivati vlastiti rad, te doprinosti kvaliteti rada Vrtića.

Osnovne zadaće stručnog usavršavanja u pedagoškom radu su jačanje profesionalnih i osobnih kompetencija u planiranju, razvijanju, ostvarivanju i vrjednovanju programa odgojno-obrazovnog rada. Poboljšanje kvalitete stručnog usavršavanja usmjerili smo na razvijanje profesionalnih kompetencija i unaprjeđivanje prakse u slijedećim odnosima:

Tablica 5.1. : Zadaće stručnog usavršavanja i profesionalnog razvoja radnika

<i>U odnosu na</i>	<i>Zadaće, sadržaji i aktivnosti</i>
<i>Odgojitelji</i>	▪ Cjeloživotni razvoj ključnih kompetencija u pedagoškoj profesiji, ▪ pružiti podršku stjecanju znanja i vještina za obavljanje aktivnosti, komuniciranje, suradnju, rješavanje problema, samostalnost, odgovornost, promišljanje, učenje, obrazlaganje, evaluaciju, ▪ poticati na prihvaćanje promjena u djelatnosti ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja te nova znanja i vještine primijeniti u praksi u radu s djecom, roditeljima i zajednicom, ▪ stjecati znanja i vještine potrebnih za primjenu novih digitalnih i IKT tehnologija, ▪ stjecanje znanja i kompetencija za timski rad, ▪ provoditi stručno usavršavanje na razini Vrtića kroz različite oblike: individualno stručno usavršavanje, rad u paru, timski rad, Odgojiteljska vijeća, savjetodavni rad, mentorski rad, ▪ izgrađivanje i sudjelovanje u zajednicama učenja u Vrtiću, ▪ kontinuirano unapređivati spoznaje o procesima ranog učenja, razumijevanja različitosti između djece kao i sposobnosti postavljanja višestrukih razvojnih ciljeva, ▪ poticati prezentiranje dostignuća u radu te motivirati odgojitelje za refleksivnu praksu i akcijska istraživanja i napredovanja u zvanja.
<i>Ostali radnici</i>	▪ Osigurati uvjete za stručnim usavršavanjem i osposobljavanjem radnika za potrebe kvalitetnog profesionalnog djelovanja, ▪ oblici usavršavanja: seminari, savjetovanja, razmjena iskustava dobre prakse, osposobljavanje radnika prema propisima zaštite o radu, osposobljavanje radnika za rad na siguran način.

U cilju poboljšanja profesionalnih znanja, vještina i sposobnosti pedagoških radnika, kao nositelja promjena i inovacija u neposrednom odgojno-obrazovnom radu s djecom i roditeljima, stručno usavršavanje bit će usmjereno u slijedećim pravcima razvoja:

Tablica broj 5.2. Ciljevi, zadaće i sadržaji stručnog usavršavanja pedagoških radnika

<i>Ciljevi</i>	<i>Zadaće i sadržaji: razvoj kompetencija</i>
Cilj: ▪ Poticati ovladavanje kompetencijama za profesionalni razvoj: ključnih kompetencija, kompetencije u radu s djecom, roditeljima i lokalnom zajednicom, didaktičko-metodičke kompetencije i kompetencije za timski rad i suradnju ▪ Poticati na kontinuirano procjenjivanje i kritičko preispitivanje odgojno-obrazovne prakse, kao iskustvenog učenja i načina unapređivanje vlastite prakse	▪ Kompetencije odgojitelja u radu s djecom (znanja o različitim aspektima razvoja iz holističke perspektive: cjelovit pristup razvoju djeteta, znanja o različitim strategijama učenja djece, učenje kroz igru, umjetnost, situacijsko učenje, znanja iz oblasti različitih znanosti, umjetnosti i kulture, znanja o komunikaciji i participaciji s djecom, znanja o zdravlju i njezi predškolske djece i osnovna znanja o socijalnoj zaštiti), ▪ kompetencije za suradnju, partnerstvo i timski rad (uključivanje obitelji i lokalne zajednice u učenje i razvoj djece, organizacijska znanja, znanje o timskom radu, posjedovanje komunikacijskih vještina), izgrađivanje i sudjelovanje u zajednicama učenja u Vrtiću i mrežama vrtića, ▪ kompetencije za razvoj profesionalne prakse (znanja: o ciljevima i načelima predškolskog odgoja, organizaciji odgojno-obrazovnog procesa, kreiranja i primjene instrumenata praćenja napredovanja djeteta), refleksija osobnog iskustva i razmjena znanja i praktičnih iskustava.

Stručno usavršavanje provodit ćemo u različitim organizacijskim oblicima: individualno stručno usavršavanje i kolektivno stručno usavršavanje u ustanovi i izvan ustanove. Vrtić će i nadalje osiguravati sredstva za stručna usavršavanja pedagoških radnika na međuzupanijskoj i državnoj razini koje organizira AZOO (stručni skupovi za ravnatelje, stručne suradnike i odgojitelje), te međunarodne akreditirane stručne skupove i konferencije sukladno financijskim mogućnostima.

Ciljevi i zadaće na unapređivanju obrazovanja i stručnog usavršavanja provodit će se kroz različite oblike provedbe: stručni skupovi, seminari, konferencije, radionice, timski rad, rad Povjerenstva za uvođenje odgojitelja pripravnika u rad, mentorska podrška, zajednice učenja na razini Vrtića, savjetovanje, radni sastanci i dogovori, seminari i tečajevi za ostale radnike.

Pri provedbi stručnog usavršavanja bit će zastupljeni različiti oblici i metode rada: praćenje nove literature i periodike, vođenje bilježaka i podsjetnika, međusobno informiranje o pročitanoj literaturi, novim spoznajama i efektima primjene u praksi, rasprave, radionice, terenski rad, studijsko putovanje, timski, grupni rad i rad u paru, refleksivna praksa, predavanja, okrugli stolovi, simulacija, akcijsko istraživanje, prezentiranje teorijskih znanja i iskustava iz prakse.

6. OSIGURAVANJE KVALITETE

Pod osiguravanjem kvalitete podrazumijevamo vrednovanje našeg odgojno-obrazovnog rada što je vrlo složen proces. Vrednovanje i samovrednovanje sastavni su dio planiranja, programiranja, ostvarivanja planova i programa te ciljeva koje želimo ostvariti u radu. U međusobnom odnosu plana, ostvarenja i vrednovanja, predmet vrednovanja bit će vrednovanje svake navedene kategorije (planiranje, programiranje, ostvarenje i samovrednovanje) kako bismo dobili povratne informacije o učinkovitosti i kvaliteti rada. Praćenje i dokumentiranje rada omogućit će nam bolje sagledavanje slabosti, iznalaženje mogućnosti otklanjanja uočenih teškoća te projekciju razvoja i kontinuiranog poboljšanja kvalitete rada.

U cilju unapređivanja rada kontinuirano ćemo vršiti vrednovanje programa kroz sagledavanje složenih odnosa u kojima se program ostvaruje (materijalni uvjeti, ciljevi programa, izvori sadržaja, odgojno – obrazovni proces, efekti odgojno – obrazovne podrške, napredovanje djeteta).

Tijekom provedbe programa vodit ćemo dokumentaciju o radu u sljedećim aspektima rada: u odnosu na cjelovit razvoj i pojedine aspekte razvoja djeteta/djece, suradnju s roditeljima i vanjskim ustanovama te dokumentiranje vlastitog rada. U tom smislu, koristit ćemo različite metode, postupke i tehnike praćenja, prikupljanje i obrade podataka. Vrednovanje programa realizirat ćemo kroz samo vrednovanje vlastite odgojno– obrazovne prakse odgojitelja, unutarnjim vrednovanjem čimbenika koji su uključeni u odgojno – obrazovni proces (odgojitelji, stručni tim, roditelji, djeca, ravnateljica, lokalna zajednica) i vanjskim vrednovanjem.

Kontinuirano ćemo provoditi praćenje napredovanja djeteta/djece promatranjem ponašanja i postignuća u spontanim i planiranim situacijama i aktivnostima, praćenje odgojno-obrazovne podrške i postignuća djeteta, vođenjem zabilježki, prikupljanjem izjava djece, dječjih radova, sačinjavanjem različitih protokola za praćenje i procjenjivanje indikatora uspješnosti, vođenjem razvojne mape djeteta, te uz suglasnost roditelja, fotografiranjem aktivnosti, snimanjem video i audio zapisa i pomoću drugih tehnika.

U skladu s programom rada vrtića, a na temelju podataka promatranja i praćenja razvoja te uočenim interesima i potrebama djeteta, odgojitelji će koncipirati daljnje ciljeve i zadaće odgojno-obrazovne podrške zajedno s djecom, stručnim timom i roditeljima. Timskim planiranjem utvrđuje se odgojno-obrazovna podrška, prati se njegovo ostvarivanje i vrednuje usvojenost očekivanih ishoda. U cilju poboljšanja razvoja i učenja svakog djeteta, neposredni odgojno-obrazovni rad se stalno preispituje samostalno i uz dijalog sa stručnim radnicima i roditeljima, te se na taj način ostvaruje demokratski i kritičko-refleksivni pristup i razvija pedagoška teorija i praksa odgojitelja. Temeljem praćenja, samo refleksije i zajedničke refleksije stručnog tima, dokumentiranjem kvalitete rada (odgojno-obrazovnog procesa,

razvoja djeteta, suradnje s roditeljima, suradnje s članovima stručnog tima) i vrednovanja rada predlažu se promjene i uvođenje inovacija, radi poboljšavanja/ prilagođavanja uvjeta razvoja i učenja djeteta/djece i cjelokupnog pedagoškog rada.

Tablica 6.1. Vrednovanje rada

Razina	Praćenje i vrednovanje
Odgojna skupina	▪ napredovanje svakog djeteta i odgojne skupine, ▪ odgojno-obrazovnog rada (tjedno, etapno, tromjesečno, godišnje), ▪ odgojno-obrazovnog procesa, ▪ suradnje s roditeljima (periodično, tromjesečno, godišnje), ▪ suradnje s lokalnom zajednicom (periodično, godišnje), ▪ stručnog usavršavanja (periodično, godišnje), ▪ izvori podataka: Knjiga pedagoške dokumentacije odgojne skupine, imenici, dosje djeteta, evidencije o uključivanju drugih stručnjaka u rad s djetetom s posebnim potrebama, individualiziran program rada s djetetom, portfolio djeteta, bilješke o djeci, zabilješke o praćenju napredovanja djeteta, zabilješke o uočenim teškoćama i poduzetim mjerama za njihovo otklanjanje, skale razvoja i ponašanja koje se primjenjuju najčešće početkom i krajem školske godine i češće ako je potrebno, video zapisi, zabilješke refleksivne prakse, ček liste za zajedničku procjenu odgojitelja i roditelja, rezultati upitnika za roditelje o kvaliteti provedenih zajedničkih aktivnosti i različitim oblicima suradnje, individualni planovi stručnog usavršavanja, zapisnici s radnih grupa, timova, zajednica učenja, portfolio odgojitelja.
Posebni programi	▪ Na razini realizacije pojedinih posebnih programa za djecu evaluacija se vrši po planu samog programa i na osnovu instrumenata koji su specijalno za to izrađeni tijekom i po završetku programa
Vrtić	▪ Praćenje i kvalitativna i kvantitativna analiza i vrijednovanje ostvarenosti Godišnjeg plana i programa rada Vrtića prema svim sastavnicama, ▪ izvori podataka: plan praćenja ostvarivanja Godišnjeg plana i programa rada Vrtića, evidencije: o prijavljenim neispravnostima aparata, uređaja, opreme i evidencije o otklonjenim neispravnostima, ponude za različite nabavke i sklapanje ugovora, o provedenim mjerama sigurnosti i zaštite djeteta i radnika, spiskova potreba potrošnog materijala, o broju djece, o broju djece za vrijeme dežurstva, o radnom vremenu, izvješća sa seminara i stručnih skupova, zapisnici, pedagoška dokumentacija odgojitelja i druga dokumentacija, programi i projekti koji se provode u Vrtiću, ▪ najdetaljnije sumirani rezultati vrednovanja su sistematizirani u Godišnjem izvješću o radu Vrtića (od instrumenata se koriste tabele, grafikoni, analize), ▪ na razini Vrtića postoje kvalitetna ostvarenja vrijedna postignuća vlastite prakse, koja se prezentiraju na Odgojiteljskim vijećima i stručnim skupovima koja oslikavaju stanje i aktualnosti u razvoju odgojno - obrazovne prakse .

U pedagoškoj godini 2022. - 2023. formiran je Tim za kvalitetu te smo proveli samovrednovanje rada ustanove u koje su bili uključeni svi zaposlenici, roditelji te Upravno vijeće. Ovim procesom željeli smo steći uvid u trenutačno stanje u Ustanovi, utvrditi pozitivna postignuća te detektirati probleme.

Tim za kvalitetu svake pedagoške godine izrađuje Razvojni plan (vidljiv u Godišnjem planu i programu rada Dječjeg vrtića Vukovar II te Godišnjem izvješću o ostvarivanju plana i programa rada Dječjeg vrtića Vukovar II za svaku pedagošku godinu) te njime određuje prioritetna područja unapređenja, razvojne ciljeve, metode i aktivnosti za ostvarenje ciljeva, potrebne resurse, mjerljive pokazatelje ostvarenja ciljeva te osobe odgovorne za provedbu.

Kurikulum Dječjeg vrtića Vukovar II razrađen je prema Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje a njime se utvrđuju programi koje vrtić provodi, njihova namjena, nositelji i načini ostvarivanja programa, vremenik aktivnosti i načini vrednovanja. Kurikulum vrtića donosi se za period od 5 godina, a u skladu sa potrebama bit će vršene njegove izmjene i dopune.

Kurikulum Dječjeg vrtića Vukovar II donijelo je Upravno Vijeće, na prijedlog ravnateljice, dana 30. rujna 2025. godine, uz prethodno razmatranje i donošenje zaključaka na sjednici Odgojiteljskog vijeća, održanoj 29. rujna 2025. godine.

KLASA: 601-02/25-03/01
URBROJ: 2196-1-12-05-25-1
Vukovar, 30. rujna 2025.

Predsjednica Upravnog vijeća
Jovanka Oljača, dipl. pedagog

J. Oljača

Ravnateljica

Marina Latinović, univ.mag.praesc.educ.

